Դ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 985

ՇԱԲԱԹ 18 ԱՊՐԻԼ 1887 (Ն. Տ.) 30 ԱՊՐԻԼ 1887

6 ՇԱՊԱՆ 1304

20 ՓԱՐԱ (ԾԱՆՕՐ ՏՆՕՐԻՆՈՒԹԻՒՆ)

ԱՄԷՆ ՆԱՄԱԿ ՈՐ ԿԸ ՎԵՐԱԲԵՐԻ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՊԷՏՔ Է ՂՐԿԵԼ
ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԳՐԻ
Ղալաթիա, Նորատունկեան-խան

غلطه‌ده نورادونکیان خانده آرهولك
غزته‌سی اداره‌سنه

Direction du journal AREVELK
Noradounghian Han, Galata
CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԳԻՐ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԱԶԳԱՅԻՆ

20 ՓԱՐԱ (ԾԱՆՕՐ ՏՆՕՐԻՆՈՒԹԻՒՆ)

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պոլսոյ համար Տարեկան	ղրկելով արժէ		160
» » Վեցամսեայ	»	»	80
» » Եռամսեայ	»	»	40
Գաւառաց եւ օտարաց			
Օսմ. Տէրութեան Տարեկան	»	»	240
Գաւառաց համար եւ օտարաց			
[illegible] Վեցամսեայ	»	»	120
Օտար երկիրներ, տարեկան	Ֆրանք		56
» վեցամսեայ			28

Դրամը ղրկուած [illegible] Տնօրէնութեան վրայ է։ [illegible]

Les annonces sont reçues à l'Eastern Agency place Karakeuy Deïrmen Han Constantinople.

Կ. ՊՈԼԻՍ, 18 ԱՊՐԻԼ, 1887

ՆԵՐՔԻՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

ՍԱԿԱՐԱՆ ԵՒ ՇՈՒԿԱ

Քաղաքական վիճակ.— Բանեբի Խնդիրն եւ Դրամական Հրապարակ. — Օսմ. Արժեթուղթք.— Մալիէ — Սեղանաւորական Ընկերութիւնք.— Օսմ. Արժէտոմարք.— Օրինական սակ Տոկոսի.— Ազատութիւն Տոկոսի.— Սնանկացեալ Բօլեյսաճիներ։

* * *

Այսօր վերջացող եօթնեկին քաղաքական ու դրամական մեծ դէպքն էր Բանեբի խնդիրն։ Այնպէս ձգտեալ է քաղաքական կացութիւնն, որ ֆրանսացի ոստիկանի մը ձերբակալումն ընդհանուր տագնապ մը պատճառեց Յեւրոպա։ Ուրիշ ո՛ և իցէ երկու Տէրութեանց միջեւ եթէ այսպիսի դէպք մը պատահէր, Բանեբի գործին պատճառած չփոթութեան մէկ տասներորդն իսկ տեղի չէր ունենար։ Մեր վերջին Տեսութեան մէջ, սապէս կ'եզրակացընէինք կարգ մը խորհրդածութիւններ խաղաղութեան պահպանման նկատմամբ. «Կեդր. Ասիայէն մինչեւ Ռենի եզերքն, և Դանուբէն մինչև Հիմալայայի լեռնաշղթայն, առ այժմ հարկեցուցիչ պատճառներ կ'երեւին խաղաղութիւնը չվրդովելու։ Բայց անակնկալ դէպք մը կրնայ խախտել ամեն տրամաբանութիւն։» Այս անակնկալ դէպք, արդարեւ, տեղի կ'ունենար նոյն պահուն ուր կը գրէինք այդ տողեր. զի մեր յօդուածին երեւցած օրն (անցեալ շաբաթ) Բարիզէ եկած հեռագիրք Պ. Շնէպըլէի ձերբակալումը կը ծանուցանէին։ Բայց այդ դէպք նաեւ պիտի ունենա՞յ բաւական զօրութիւն՝ «ամեն տրամաբանութիւն խախտելու» համար. ներելի է այսօր չկարծել այդպէս։ Բարիզէ եկած նորագոյն հեռագրերն ապահովիչ են։ Մինչ կը գրէինք այս տողեր, Պ. Շնէպըլէի արձակման հեռագիրն եկած չէր տակաւին. եւ ցորչափ Պ. Շնէպըլէ ձերբակալուած մնայ, ֆրանքօ-գերմանական կացութիւնն յոյժ ձգտեալ կրնայ նկատուիլ. Մեր երեկի թուով, ընդարձակ քաղուածներով ամփոփած էինք օրուան հրատապ խնդրոյն վրայ վերջին Սուրհանդակին բերած մանրամասն տեղեկութիւններն։ Ասոնցմէ երեւցաւ թէ երկուց Կառավարութեանց պաշտօնական տեղեկագրերն իրարու հակառակ են խնդրոյն հիմնական կէտին վրայ, որ սա է թէ, Պ. Շնէպըլէ ֆրանսակա՞ն թէ գերմանական հողին վրայ ձերբակալեցաւ։ Եթէ ֆրանսական հողին վրայ ձերբակալուած էր, ինչ որ ալ լինին իւր յանցանքներ գերմանական տեսութեամբ, անմիջապէս պիտի արձակուի, ըստ բացորոշ յայտարարութեան Պիզմարք Իշխանին։ Բայց եթէ Իշխան-Նախարարապետը ֆրանսական տեղեկագրերէն աւելի հաւատ ընծայէ գերմանականներուն, որք կը պնդեն թէ ծպտեալ ոստիկանք գերմանական հողին վրայ բռնեցին զՊ. Շնէպըլէ, տակաւին ֆրանսական ազգն ու կառավարութիւնը կրնան խնդիր ընել թէ, Պ. Շնէպըլէի ձերբակալման համար դաւ մը կամ թակարդ մը չէ՞ր լարած գերման պաշտօնեայք. զի եթէ դաւի գոյութիւնն ապացուցուի, այդպիսի նուաստ հնարքի մը արդիւնքն եղած ձերբակալումը կը կորուսանէ ամեն օրինական ոյժ։ Հաւաս, որ լաւատես ոգւով կը նկատէ արդի վիճակը, չի բացատրեր թէ խնդրոյն այս կողմերն ինչպէս կը նկատուին այժմ ի Պերլին։ Բայց քանի որ քաղաքական աշխարհին հետ սեղանաւորական աշխարհն եւս գործը խաղաղ ճամբու մէջ կը նկատէ, կրնանք կրկնել մեր անցեալ շաբթու ապահովութիւնը թէ խաղաղութիւնը չպիտի խանգարի։

—Բանեբի դէպքը կայծակի արագութեամբ ազդեց Սակարաններուն վրայ, և անկում պատճառեց մանաւանդ ֆրանսական արժեթղթոց։ Ֆրանս. 4 ու կէս առ 100 Արժ. 109.75էն (ապրիլ 21) ինկաւ 108.55. եւ 3 առ 100 Արժ. 80.90էն՝ 79.40։ Վերջին ապահովիչ լրոց վրայ, ապրիլ 28ի գիներն էին՝ առաջնոյն՝ 109.57 ու կէս և երկրորդին՝ 80.30։— Մեր Քօնսօլ, 15.22էն ինկաւ մինչեւ 14.37, բայց երէկ 15.6 էր։ Օսմ. գլխաւոր արժեթուղթն, ըստ օրինակի միջազգային արժեթղթոց, թէպէտ ինքզինք գտաւ քիչ մը, բայց մինչեւ որ ֆրանքօ-գերման միջադէպը չլուծուի, չի կրնար յուսացուիլ որ վերադառնայ նախորդ շաբթուան գիներուն։— Նմանապէս, Եէնի-Քօնսօլ, 33.50էն ինկաւ 32.75, ուր մնաց։—Օսմ. փոխառութեանց Ա. Կուբը 24է մինչեւ 23.30 իջնելէ յետոյ, երէկ աւելի եւս տկար էր ի գին 23.20. և Բ. Կուբը 14է 13.36 իջնելով, հոն կը մնար երէկ։— Օս. Պանք-ն 510էն ինկաւ 503.75, բայց առջի օրը վերագտաւ իւր նախորդ գին։ — Միւս թուղթեր, որոց վրայ շատ գործ չի լինիր Ղալաթիոյ Սակարանին մէջ, աւելի կամ նուազ հետեւեցան նոյն ելեւէջական շարժման։ —Անգլ. Պանքային դրամադեղչի սակին 100 ին 2 ի իջնելն եւս ընդհանուր ապահովութեան նշան մ'է։

—Մալիէին թուղթերէն, Տօքէյէն 39 ղրշ. 14 փարայէն, որ անցեալ եօթնեկին գինն էր, ինկաւ մինչեւ 39.2, բայց երէկ գտած էր նորէն 39.13։— Թասարրուֆէն, հաւանօրէն գաւառներէն ուղղուելով, 18 ղրշ. 5էն բարձրացաւ 18.30ի։ —Հավալէներու վրայ գործ չի լինիր Ղալաթիոյ Սակարանին մէջ. Վերջին օրերս Մալիէն չհանեց այս թուղթերէ։ —Մաաշ Սէնէտի կ'անուանին պաշտօնէից անվճար ամսականներուն փոխարէն տրուած թուղթերն, որք կառավարական հասոյթներով վճարելի են, և տուր և առի կ'ենթարկին աւելի կամ նուազ զեղչերով. Պաշտօնարանէ ի պաշտօնարան կը զանազանի զեղչին սակն։ Ելմտական նոր տարւոյն ամսականաց փոխարէն տրուած թուղթեր բնականաբար աւելի յարգի են, և ճիշդ այս պատճառաւ, 100 ին 20 զեղչով կը վճարուին սեղանաւորներէն։ Ամենէն աւելի կը փնտռուին Մալիէի պաշտօնէից ամսականներուն փոխարէն տրուած թուղթերը. Կառավարական պաշտօնատանց մէջ, միայն Վեհ. Սուլթանին Անձնական Գանձուն պաշտօնէից ամսականներն այնպիսի զեղչումներու ենթակայ չեն, ըստ որում կանոնաւորապէս կը վճարուին, և պաշտօնեայք կոտրել տալու պէտք չեն զգար։ —Խազինէ Ճէտվէլի և Մէ[illegible] կոչուած Մալիէի թուղթերն, Օսմ. Պանքայի հետ կարգադրութենէն ի վեր, ապահով վիճակ մ'ունին. զի տոկոսները պարբերաբար կը վճարուին կանոնաւորապէս նոյն Դրամատունէն, ինչպէս թէ 5 կտրոնը կը վճարուի ապրիլ 15|27 չորեքշաբթիէն ի վեր։ Այս կտրոնները սեղանաւորք եւս կը վճարեն ի դիւրութիւն, 100 ին միայն 1 կամ 1 ու կէս զեղչով։

—Ինչպէս կը նշանակէինք մեր վերջին Տեսութեամբ, Թէմէթթուն տրամադիր չերեւիր 3 ոսկին անցնելու. զի շաբթուս մէջ դեգերեցաւ 297 ու կէսի և 300 ի միջև։ —Սօսիէթէ Ժէնէրալի բաժնետեարց կողմէ գործոց ընդհանուր յարդարում և փակում (Լիքիտասիոն) պահանջուելու զրոյցին վրայ, սոյն սեղանաւորական հաստատութեան թուղթը վեր կը բռնուի. զի կ'ըսուի թէ Լիքիտասիոնը զուտ 5 ոսկի պիտի թողու։ Հետեւապէս, 3 ու կէս ոսկիէն 4 ոսկի 5 ղրուշի յանկարծական բարձրացումը, զոր կը նշանակէինք վերջին Տեսութեամբ, յարատեւեց շաբթուս մէջ։ —Քրէտի Ժէնէրալ աւելի տկար է, ի գին 6. 65։ —Սօսիէթէ Օթօման քիչ մը աւելի լաւ է, 3 ոսկի 75 ղրուշի վրայ։ Իսկ Պանք տը Քօնսթանթինօբլ՝ անփոփոխ։

—Դրամական յիշատակելի եղելութեանց շարքին մէջ է օսմ. ընդհ. պարտուց Ֆրանսացի արժետեարց կողմէ Պ. Ֆլուռէնսի քով եղած ձեռնարկը, խնդրելու համար որ օսմ. պարտուց յատկացեալ կարգ մը գումարներու վճարման համար պէտք եղած դիւանագիտական ձեռնարկներ կատարուին։ Արեւ. Ռումելիի տուրքը, Պուլկարիոյ հարկն, և Ցունաստանի, Սերպիոյ, Չեռնակորայի և Պուլկարիոյ պարտաբաժինները կը կազմեն այս անվճար գումարներ։ Կը յիշուի թէ անցեալներն անգլ. արժետեարք նմանօրինակ դիմում մ'ընելով առ Լորտ Սալզպըրի, ծանուցած էին թէ եւրոպական միւս արժետեարք ևս դիմումներ պիտի ընեն իրենց Կառավարութեանց մօտ։ Ֆրանսայի արտաքին գործոց նախարարը պատասխանած է սապէս.

«Փետր. 24ին առ իս ուղղեցիք աղերսագիր մը ստորագրեալ Փարիզի սեղանաւորական ինն հաստատութեանց կողմէ, որք ի Ֆրանսա կը ներկայացնեն օսմ. պարտուց արժետէրերուն շահերն, ի մասին ոչ-գործադրման այն յանձնառութեանց, որք Պերլինի Վեհաժողովին մէջ կնքեցան Թուրքիոյ պարտատեարց նկատմամբ։

«Որոշ յայտ իսկ է ձեզ, Արեւ. Ռումելիի հարկին վճարման դադարմամբ մեր շատ մը հայրենակցաց կրած վնասն, ինչպէս եւ Պուլկարիոյ տարեկան հարկին և Օսմ. Տէրութենէն բաժանեալ նահանգաց պարտաբաժիններուն չվճարուելն իմ նախորդացս հոգածութեան առարկայ եղած խնդիրներ են, և եթէ 1886 տարւոյն մէջ օգտակարապէս բանակցութիւն մը տեղի կրցաւ ունենալ այս խնդրոյ վրայ, այս ալ ուրիշ բան չէ բայց թէ Պուլկարիոյ դէպքերուն պատճառած շփոթութեան ողբալի հետեւանքներէն մին։

«Ապահով կրնաք ըլլալ թէ երբ համաձայնութիւն մը կարելի թուի դաշնեաններուն միջեւ, Հանրապետութեան Կառավարութիւնն անշուշտ պիտի գործակցի այն ջանից, որք պիտի լինին՝ գոհացում տալու համար օրինաւոր շահերուն. զորս նորէն ներկայացուցիք իմ ուշադրութեանս։»

—Տոկոսի օրինական սակին 100ին 9 ի իջեցումն հրապարակին վրայ ազդեցութիւն չըրաւ. Մեր վերջին Տեսութեամբ կը նշանակէինք թէ Թուրքիոյ գլխաւոր հրապարակաց վրայ տոկոսի սակն ա՛յնչափ իջած է արդէն, որ 100 ին ո՛չ միայն 12 այլ և 9 շատ վեր պիտի համարուէր ընդունուած սակէն, և հետեւապէս, կարելի չէր որ իրական ազդեցութիւն մ'ունենար սեղանաւորական և առեւտրական գործառնութեանց վրայ։ Այսօր, արժեթղթեր գրաւ տալով 100 ի 6 տոկոսով կարելի է ուզուածին չափ դրամ փոխ առնուլ Ղալաթիոյ հրապարակէն։ Սեղանաւորութիւնը, թէեւ այս միջոցիս շատ բանուկ չէ մեր մէջ, իբրեւ հետեւանք առեւտրական անգործութեան, բայց արդէն բաւական ծաւալութիւն մտուցած է, կարելի ընելով եւրոպական դրամատուներէն աժան տոկոսով դրամագլխոց փոխադրումը մեր հրապարակին վրայ, երբ կանոնաւոր ապահովութիւն ընծայուի։ Սեղանաւորութեան միջոցաւ փոխանակութեան այս դիւրութիւնը բնականապէս շատ կը զեղչէ տոկոսին սակն ի Թուրքիա, այնպէս որ զարմանալի չէ տեսնել թէ կառավարական սակէն 100ին 3 զեղչ մ'իսկ տպաւորութիւն չըներ։ Մնաց որ, շատեր կը կարծեն թէ Թուրքիոյ օրինական սակին 100 ին 12էն 9ի իջնելն ո՛չ այլ ինչ է բայց եթէ քայլ մը օրինական սակին օր մը ամբողջովին ջնջման։ Եւ իրօք, մեր վերջին Տեսութեամբ նշանակուած էր թէ օրինական սակի մասին Թուրքիոյ օրէնսդրութիւնը ֆրանսական—կամ Նաբոլէոնեան—օրէնսդրութենէն ընդօրինակութիւն է, և մինչեւ իսկ յիշեցուցած էինք Նաբոլէոնեան Օրինագրքին այս նկատմամբ գլխաւոր տրամադրութիւնները։ Բայց յայտնի է թէ, նախորդ տարիէն ի վեր, օրինական սակը բոլորովին ջնջուած է ի Ֆրանսա, և տոկոսի մասին պայմանադրութեան ազատութիւնն հռչակուած է։ Ժամանակի խնդիր մ'է ուրեմն որ՝ հետեւելով ֆրանսական օրէնսդրութեան բարեփոխմանց՝ Թուրքիա ևս բոլորովին ջնջէ տոկոսի օրինական սակն։ Հին ժամանակներն այս օրինական սահմանումներ պէտք մ'էին։ Բայց նոր ժամանակներուն մէջ, հաղորդակցութեանց դիւրացման և աճման շնորհիւ գործուած հրաշքներէն մին ալ յամենայնի դիտուած մրցումն է, որ անհնար կ'ընէ մենավաճառն, և ինչպէս ամեն վաճառաց կուտայ միջին գին մը, դրամին եւս, որ վաճառք մ'է վերջապէս, կուտայ միջազգային գին մը։ Թուրքիոյ մէջ, արդարեւ, փոխանակութիւնը, կամ դրամագլխին ազատ և դիւրին շրջաբերութիւնն, այնչափ ծաւալում չէ գտած դեռ։ Թուրքիոյ գաւառաց ներսերը դրամագլխոյ առատութեան և դրամի սակին նկատմամբ տակաւին անցեալ դարու վիճակն ունին։ Բայց եթէ դրամագլխոյ ազատ շրջաբերութիւն ունեցող եւրոպական երկրի մը մէջ օրինական սակը ժամանակագրական սխալ մ'է այլ եւս, արդեօք մեր Փոքր Ասիոյ գաւառաց մէջ ունի՞ մեծագոյն նշանակութիւն մը, երբ կը տեսնենք թէ օրինական սակն երբէք պատուար մը չէ կրցած լինել վաշխառութեան դէմ, եւ ցորչափ վաշխառութեան դէմ արգելք մը չէ, օրինական սակը չի կրնար ծառայել օգտակար նպատակի մը։ Այս տեսութիւնք տակաւ կը թափանցեն մեր կառավարական շրջանակաց մէջ, այնպէս որ անհաւանական չերեւիր մեզ անոնց կարծիքն, որք կ'ըսեն թէ օրինական սակին զեղչումը նշան մ'է թէ Թուրքիա, հետեւելով միշտ ֆրանսական օրէնսդրութեան ի մասին առեւտրական նիւթոց, օր մը բոլորովին պիտի բառնայ օրինական սակը, և պիտի հռչակէ ինչ որ իւր բարի կամ չար հետեւանօք արդէն գոյութիւն ունի մեծաւ մասամբ,—տոկոսի կատարեալ ազատութիւնը։

—Քանի որ վաշխառութեան խօսք ըրինք, յիշենք, ի վերջոյ, Սեբաստացի 5-6 Բօլեյսաճիներու սնանկանալն, ընդ ամենայն 6-7,000 ոսկւով։ Ասոնք առեւտրական գործերով եւս կը զբաղէին, և Սեբաստիոյ գլխաւոր Բօլեյսաճիներուն գործակալներն ու ներկայացուցիչներն էին ի Կ. Պոլիս։ Սեբաստիոյ այս Բօլեյսաճիներու սովորական գործն է դրամ փոխ տալ վաշխով, մանաւանդ գիւղացիներուն, և որովհետեւ փոխառու հողագործք կամ արհեստաւորք ի Կ. Պոլիս կը պանդխտին, կամ ներկայացուցիչ կ'ունենան աստ, Բօլեյսաճիներն իրենց փոխ տուած դրամին ու վաշխին գանձումը կը յանձնեն իրենց Կ. Պոլսոյ գործակալին, և կամ ի Սեբաստիա ընդունուած կամ գնուած վաճառքի մը գինը վճարել կուտան իրենց Կ. Պոլսոյ գործակալին ձեռամբ։ Կ'երեւի թէ Սեբաստիայէն այսպիսի փոխանակագրեր եկեր են ի Կ. Պոլիս, և յիշեալ գործակալք չկրնալով վճարել, սնանկութիւն հրատարակեր են։ Վնասը Սեբաստացիք միայն կը տուժեն։ Այս ցաւալի եղելութեան շատ տեսակ մեկնութիւնք կը տրուին։ Բայց այս կամ այն անձի վերաբերեալ դէպքէն աւելի, քննադատութեան արժանի կը թուի մեզ դրութիւնն որով տեղի կ'ունենան Փոքր Ասիոյ ներսի գաւառաց սեղանաւորական և փոխանակագրական գործողութիւնք։ Այդ մասին հարկ կը համարինք գրել առանձինն։

* * *

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՕՐՈՒԱՆ ԽՆԴԻՐՔ. Կը հաստատուի թէ շատ մը պուլկար դաշնականք, ռուսական անցագրերով զինեալ, կը համախմբին Տոպրուճայի ռուսական վանքերուն մէջ, և Օտեսայէ կը ստանան իրենց հրահանգները։ Կ'ենթադրուի թէ նոցա նպատակն է ապստամբութիւններ յարուցանել Պուլկարիոյ մէջ։ Ռումէն Կառավարութիւնը, Տոպրուճայի հետ յարաբերութեանց դժուարութեան պատճառաւ, անկարող է կ'ըսուի՝ խափանելու այս մեքենայութիւնները։

—Պելկրատի քաղաքական ակմբոց մէջ մեծ կարեւորութիւն կը տրուի Միլան Թագաւորին այցելութեան առ Կոմս Քեբրեանի, ռուս դեսպան ի Սերպիա։ Այս բան կը համարուի նշան մը Սերպիոյ կողմէ մերձեցման մը առ Ռուսիա։

—Անգլ. լրագիրք զրոյց մը հրատարակած էին թէ Սերպիոյ Նաթալի Թագուհին որոշեր է բաժնուիլ ամուսնէն և վերադառնալ իւր ընտանեաց քով ի Ռուսիա։ Պելկրատի պաշտօնական ակմբոց մէջ այս զրոյց կը հերքուի, թերեւս առ ի քաղաքավարութիւն, և կը պատմուի թէ Նաթալի Թագուհին, [illegible] խոստութեան շատ նեղուած, բժիշկներէն հրաման ընդունեց է երկար ժամանակ մը ծովեզերեայ տեղ մը բնակելու։ Թէև չի գիտցուիր թէ ո՛ր կողմ պիտի երթայ, բայց Սերպիայէ մեկնումն ուրիշ պատճառ չունի եղեր։

—Պ. Շնէպըլէի յարաբերութիւնք Գերմանիոյ հետ՝ լաւ էին ընդհանրապէս, թէև, 1870ին, երբ ոստիկանութեան գործակալ էր ի Թիօնվիլ, մերժեց Գերմանաց առաջարկն, որք զինք իրենց ծառայութեան մէջ ունենալու համար, կ'առաջարկէին դէր-կառավարչի պաշտօնին համազօր դիրք մը։ Այս մերժման պատճառաւ, Պ. Շնէպըլէ արտաքսեցաւ Ալզաս Լօռէնէն, իւր հայրենիքէ։ Բայց երբ ֆրանսական կառավարութիւնն, 1877ին, Պատուոյ Լէգէոնով պատուեց զՊ. Շնէպըլէ, գերման լրագիրք միաբերան գովաբանեցին այս խոհեմ և եռանդուն պաշտօնեայն, որ մեծ ճարտարութեամբ գիտէր զգուշանալ ամեն փշացուցիչ խնդիրներէ։

—Բէչվայէ կը ծանուցուի թէ մաշտակի գործաւորք ի [illegible] դադրեցուցած են աշխատութիւնը։ Կը պահանջեն որ օրական աշխատութիւնը 10 ժամու իջեցուի։ Բայց այս շարժում խռովութիւն չէ պատճառած։

—Բեդերսպուրկի Պօլիթիչէսքի Լիւսթօք կը հրատարակէ անգլօ-ռուս պայմանագիրն, ի մասին փոխադարձ յանձնումն չարագործաց։ Գլխաւոր տրամադրութիւն մը սա է.

«Փախստական ոճրագործ մը չպիտի յանձնուի իւր Կառավարութեան եթէ յանցանքն որուն համար յանձնումը կը պահանջուի կը նկատուի քաղաքական յանցանք, կամ եթէ յիշեալ անձը կարենայ ապացուցանել թէ իւր Կառավարութեան զինք պահանջելուն իրական պատճառն է զինք պատժել քաղաքական հանգամանք ունեցող յանցանքի մը համար։»

—)(6)(—

ԹԵՐԹՕՆ ԱՐԵՒԵԼՔԻ

ԱԼԵՔՍԱՆԴՐ ՏԻՒՄԱ ՈՐԴԻ

* * *

ԱՅՐ-ԿԻՆՆ

(ՊԱՏԱՍԽԱՆԻ ԱՌ Պ. ՀԱՆՐԻ Տ'ԻՏՎԻԼ)

Հիմայ ուրիշ բացարձակ ճշմարտութիւն մը կայ, զոր չըսեր կինն՝ երբ կ'ուզէ կը սիրի, այնպիսի իրաւունքներ չտալու համար սիրելին, զորս կրնայ չարաչար գործածել։ Այս ճշմարտութիւնը սա է որ, բարձրաձայն կը խնդրէ յանէ որ իւր գերին ըլլայ, իսկ ցած ձայնիւ կ'ուզէ որ նա իւր տէրն ըլլայ, ուժով, անուշ ու արդար տէր մը, զոր պիտի սիրէ եւ անկեղծօրէն պատուէ, երբ իւր տէր ճանչնայ։ Զուգեր որ զինքը որսան, այլ նուաճեն, եւ իրաւունք ունի։ Երբ աղուոր յաղթուի, միշտ հնազանդ ու դաշնակից կը մնայ. եթէ զինքն չի հասկնաս կամ դէշ գործածես, յաւիտեան անտարբեր ու թշնամի կ'ըլլայ։ Եւ յանէ ուզած բարձրութիւնն ամենեւին վերաբերութիւն չունի ընկերական բարձրութեան հետ։ Նա բոլորովին բարոյական է։ Իւր սիրած անձէն չի պահանջեր որ ուրիշ այրերէ վեր ըլլայ. թերեւս չուզեր իսկ որ ըլլայ, այլ իւր ուզածն սա է միայն որ իրմէ բարձր ըլլայ։ Եթէ ինքն անոր կը հնազանդի, ուրեմն զինքը կարող կը կարծէ ամենուն հրամայելու։ Այս է պատճառը որ աննշան մարդիկ այնքան սիրուած են, եւ խել մը նշանաւոր մարդիկ մնաւ չեն սիրուած։ Ամէն կնոջ մէջ քիչ մը Շիմէն կայ, միայն թէ կ'ուզէ որ իրեն հետ բռնուած կռուին մէջէն իւր Սիտն յաղթող ելլէ, եւ այս յաղթութեան պսակ պիտի լինի ինքը։ Եւ ինքզինքն այնքան բարձր կը բռնէ որ, ապահով է թէ, այս յաղթութենէն վերջը, այրը կրնայ աշխարհի բոլոր Քասթիլիացւոց եւ Նավարրացւոց յաղթել։

Այս է կինն, կնոջ հիմը, եթէ ներելի է այսպէս խօսիլ. բայց այդ կինն, որ միեւ իւր ձեւ, պաշտօն ու խորհուրդ, շարունակ կը փոխուի յարտաքուստ շրջակայ ազդեցութիւններով, դաստիարակութեամբ, կացութեամբ, ցեղերու միութեամբ, ընտանեօք, հազարումէկ ձախորդութիւններով եւ մանաւանդ չի ճանչնալով զայրն, որ շատ անգամ անանկ բան մը կ'ուզէ կնոջմէն, զոր չի կրնար տալ, եւ անանկ բան մը կուտայ նմա, զոր չուզե՛ր։

Մէկ խօսքով, մէկ մը կայ կինն՝ ինչպէս որ բնութիւնն ստեղծած է, մէկ մ'ալ կան կիներն՝ ինչպէս որ ընկերութիւններն ստեղծած են։ Պէտք է [illegible] կնոջ կանայք բնաւ [illegible] մեծ ճիգեր կ'ընեն կործանելու համար թէ իրենք են իրական կինն։ Մի՛ խաբուիք։ Սա տարր մ'է, այսինքն պարզ, հետեւաբար անտարբաղդրելի մարմին մը. միւսները խառնուրդներ, քիմիա-ընկերական բաղադրութիւններ, որոնք ատառածային ծածուկ կամ պահեստի տարրը կրօնաւորն, գիտունը, Քէճիճը միայն կրնան հանել, բայց որքան ատեն այդ տարրն պտուած չէ, կը խառնուին, կը գինովցնեն, կը քնացնեն, կը խեղդեն, կը լուծեն եւ կը չոգիացնեն կեղծ այրերն, չէճիճները, առանց ինքեանք իսկ կեղծուելու։ Կեղծին եւ իրականին այս խառնոյրութենէն կը ծագին կատակերգութիւններն, թատերգութիւններն, ողբերգութիւններն, որով կը սնանի, կը հարստանայ եւ կը փառաւորուի Թատրոնն, այս այլոց համար հրապուրիչ եւ վտանգաւոր, իսկ իրեն համար բերքի [illegible] կրցածին չափ օգնելով, եւ անոնց զգացումներն հիմնական ճշմարտութիւններէ վերցունելով։

Ատոր համար ամենէն բարեբաղդ ենթադրութիւնն ըրինք, այսինքն ամուսնութիւն մը, յորում կին մը, գործոց ու արժէք ունեցող էակ մը, որ բնութեան պահանջած հարկը վճարելու միջոցն ուէմ կ'ուզէ իրմէ, այն է մայրութիւն. բայց ընդունելու է նաեւ այն աւելի յաճախադէպ պարագայն յորում այրն, փոխանակ իրեն միացնելու զկինն, կինն կը յարմարցնէ իրեն, այսինքն վերն յիշուած քիմիա-ընկերական բաղադրութեանց մին։

Արդ այս բաղադրութիւններն են որ ընկերական նշանաւոր դասակարգութիւնը կ'ընեն։ Տաճարի կանայք, տան կանայք, փողոցի կանայք։ Բնութիւնն ալ նոյն դասակարգութիւնը կ'ընէ, բայց փոխանակ ըստ արտաքնոյն դասելու, ըստ ներքնոյն կը դասէ, այնպէս որ իւր որոշումներն անդառնալի են։

Քաղաքակրթութիւն կոչուած բանն ամէն ատեն մարդկային մեծամեծ յեղաշրջումներ յառաջ բերած ըլլալով իրարմէ հեռու գտնուող ազգեր յարաբերութեան մէջ եղեր են միմեանց հետ, գրեթէ ամէն ատեն պատերազմաւ. ժողովուրդներն յիրար բաղխելէ վերջը՝ զիրար ճանչցած են եւ ցեղերը խառնուած են։ Մանաւանդ այս վերջին դարերէն ի վեր, մեր արդի ընկերութեան մէջ անթիւ անհամար կան, որք 2-3, թերեւս իսկ 5 ցեղերու եւ նոցա տեսակներուն խառնուրդէն առաջ եկած են, որք յինքեանս կը պահեն նոցա իւրաքանչիւրին զանազան տիպերն ու նկարագիրներն, թէեւ նուազած, բայց միշտ կայուն։ Եթէ ասոր վրայ բարդէք նաեւ աւանդութիւնները, դաստիարակութիւնները, կրօնքները, կիրքերը, սովորութիւնները, նախկին խումբերու եւ ընտանիքներու մասնաւոր բարքերն, ամենատարօրինակ խառնուրդներ պիտի գտնէք, որք իրենց արդի կացութեան հակառակ այլածին բերքեր կուտան։ Տարրական սկզբունք մ'է որ, երբ մէկն մարդոց բարոյական բնութեամբն զբաղի, պէտք է գիտէ թէ անձն ինչ տիպ կը կրէ գլխու ձեւին, ոսկերուն, ձեռքերուն, երեսի գոյնին, մազերուն, մորթին, ձայնին, շարժմանց, ձեւերուն, նոյն իսկ անոնց հետ ունեցած նմանութեանցը մէջ, Լաւաթէրի շնորհած վերջին թանկագին տեղեկութիւններ, որք շատ պիտի զօրացնէին զՄիշլէն. [illegible] բաղդատութեանց [illegible] պիտի չէք կրնար ձեռք բերել եւ դիւրաւ [illegible] ծական անհարթութիւններ, մանաւանդ առժամանակեայ ցրումն պիտի կարծէք այն ինչ յատկանիշներն, որք բնութեան իրենց սահմանած կեդրոնին մէջ չի գործելու դժբաղդութենէն յառաջ եկած են։ Կը պատահի իսկ որ իրենց գտնուած հակառակ կացութեան ճնշումն զիրենք առաջնորդէ դէպի յիմարութիւն, ոճիր, անձնասպանութիւն, ամուլութիւն։ Ոմանք կը յաջողին գաղթել և բնազդմամբ, առանց իսկ պատճառն գիտնալու, իրենց ցեղին օրօրոցը կը վերադառնան։ Ոմանց վրայ ալ հրեղէն այնքան հզօր է որ, փոխանակ ձգելու որ ընկերականն լափէ զինքն, անոր դէմ կը յառնեն, զայն կը նուաճեն, կը քաշեն, աջէկի կամ դէշի կը փոխեն զայն։ Բայց մեր ընկերութեան նման գործօն ընկերութեան մ'արտադրած հզօրաւոր պարագայներուն մեծագոյն մասն իրենց անուշադրոյր յատկութեանց համար ծակ մը կը գտնեն, և եթէ ոստիկանութիւնը ժամանակ ունենար, կրնար օգտակար ու հետաքրքրական ժողովրդագրութիւն մ'ընել։

Ինչ որ արդիւնաւոր է այր անհատից վրայ, արդիւնաւոր է նաեւ ի կին անհատս։ Միայն թէ կանայք, եթէ ոչ իրենց գործոց, գոնէ շարժմանց մէջ աւելի սահմանափակ են, եւ զանազանութիւն ունին եւեթ իբր գործողութեան դաշտ, եւ զայս միայն՝ իբր միջոց։ Արդ արք, ինչ որ ալ ըլլայ իրենց ծագումն ու նպատակն, քիչ շատ առանց կնոջ կարենալով ըլլալ, կինը ճամբան կը ստոպէ իրենց, եւ պատրաստ է զանոնք բռնելու, առաջնորդելու կամ անոնց հետեւելու, եթէ բաւական հզօր են եւ կինն զանոնք ալ [illegible] բռնել։ Այս տեղ յիշեն երբեմն սոսկալի երեւոյթ մը կ'առնու։

Եթէ այս արուն ու էգն չեմ ըսեր համաձայն, այլ նոյնածին են, շատ մը վիրաւոր կը ճանչնան, եւ իրենց կիրման գտնելով իրենց զգացմանց մէջ, կը յաջողին հոս ալ ապրիլ գրեթէ ինչպէս որ պիտի ապրէին հոն, իրարու կը կցուին, զիրար կը սիրեն եւ միասին կը տեղաւորուին։ Բայց եթէ երիտասարդ մը, որու աւանդութիւնն ու հարստութիւնը Լօնտր փողոցէն կը սկսի, այնպիսի աղջկան մը հետ ամուսնանայ, որու ծագումն Մէնտանայի վայրենիներէն է, որք քանի մը փետուրներով կը հագուին, Գուլիէլմօս Թէլի պէս նետ կը քաշեն, եւ ատեն ատեն Ոստրիներու մէջ իրենց տղաքը կ'ուտեն, ինչ կ'ուզէք որ ըլլայ այն անձը, որ, իւր հնագոյնին ու այն ինչ մոլեռանդ ձեւին նայելով՝ ինքզինքն այր կը կարծէ։ Կնոջ ինչ ըլլալիքն ալ դիւրին չէ գուշակել։ Եւ մի՛ կարծէք որ կատակ կ'ընեմ։ Վարժարաններու, ընտանիքներու եւ խանութներու մէջ քննող աղջիկներ կան, որք փոխանակ [illegible] կամ Մասիլոնի [illegible] սովրելու, կամ կար կարելու վարժուելու, իրենց գործին այնքան միայն փոյթ կ'ընեն, որքան որ պիտի ընէին լուսնի մէջ տեղի ունեցած անցքերն, որովհետեւ պիտի պարտաւորին միեւնոյն ժամանակի մէջ Կօզօններու հետ բաժանները փակել, Ամէյրիկեներու հետ հող կամ Պաժթաներու հետ իրենց ծերանի ազգականներն ուտել, Տահօյէն Թագաւորին թիկնապահ գունդին մէջ ծառայել կամ աչքերնին ներկել, ճակատնուն վրայ ոսկի տողեր դնել, կամ նաւանդին գլխաւոր քաղաքաց տօնախմբութիւններուն մէջ փորերնուն վրայ քարեր կոտրել տալ։

(Շարունակելի)

—Թանճէէ կը հեռագրուի թէ Մարոքի Սուլթանը վերստին բողոքած է ընդդիմակայ հեռագրաթելին հաստատման դէմ. Մարոքի արտաքին գործոց նախարար Հաճի-Մուհամմէտ-Դուէս այս պատճառաւ փութաց երթալ Ֆէս, ուր կանչած է զինք Ն. Կ. Վեհափառութիւն։

—Հավայիի Թագուհին, Ռաբիոլանի, Սան Ֆրանչիսքօ հասաւ, ուստից Անգլիա կ'երթայ, ներկայ գտնուելու Վիքթորիա Թագուհւոյն Յոբելեանի հանդիսին։

—Սերպ զօրքեր այս օրերս կը դրաւեն Պրեկովայի գաւառակը, զոր Պուլկարիա թողուց Սերպիոյ։ Սերպօ-պուլկար պատերազմէն Պուլկարիա նիւթական շահ մը չունենալէ զատ, գաւառակ մ'ալ վրայ տուաւ, զոր եթէ Ալեքսանդր Իշխանին օրով տար, թերևս այդ պատերազմ' չէր ծագեր։

—Պիզմարք Իշխանին Ռայխսդակէն խնդրած զինուորական վարկերուն գումարը կը հասնի 176,085,950 մարքի, որոյ 19,408,019 մարքը միայն յաւելուածական ծախք մ'է, իբրեւ հետեւանք եօթնամեկի դրութեան։ Մնացեալ 156,677,931 մարքը մէկ անգամէն ծախք պիտի լինի, սա կերպիւ. 80,225,077 մարքը պիտի յատկանայ բանակի վարչութեան վերաբերեալ ընդհանուր ծախուց, 6,943,065 մարքն' Ալզաս-Լօռէնի մէջ նոր զօրանոցներու շինութեան, 29,500,000 մարքը բերդերուն ամրացման, և 36,314,000 մարքն ալ' կայսրութեան պաշտպանութեան նպատակաւ՝ երկաթուղեաց եւս քան զեւս ընդարձակման ու բարւոքման։ Բանակի վարչութեան յատկացեալ ընդհանուր ծախք բովանդակ կ'իմացուին հրազինուց և զինուորական մթերաց բարւոքմունք և նորանոր պէտսք, զորս հարկ է գոհացնել՝ գերմանական բանակին ուրիշ բանակներու վրայ գերազանցութիւնը պահպանելու համար։ Նկատելով որ Ֆրանսա դէպ ի սահմանագլուխ տանող զինուորական ուղիներն եւս քան զեւս կ'ընդարձակէ և կը բարւոքէ, Պիզմարք Իշխան, Մօլդքէ Կոմսին հետ համամտութեամբ, մեծ կարեւորութիւն կուտայ Գերմանիոյ ռազմական երկաթուղեաց դրութեան ծաւալման և ամրապնդման։

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Խառն ժողովն իւր վերջին նստին մէջ որոշեր է կրէտէ ղրկել Տ. Մինասեան Արժ. Վահան վարդապետն որպէսզի ազատէ տասն քարուկիր տուներն, որք սեպհականութիւն են տեղւոյն հրնաչէն եկեղեցւոյն և որք այժմ անտէր մնացած լինելով կրէտէաբնակ միակ ազգային մը իւրացնել կը ջանայ եղեր։

Հայ գաղթականութիւն այժմ վերջացած է անդ։

Մեր մարտ 31ի թուոյն մէջ, Մշակէն առնլով հրատարակած էինք պատճէնն բողոքագրոյ մը զոր Վեհ. Մակար կաթողիկոս մատուցած էր Կովկասու կառավարչապետ Տոնտուքոֆ-Քորսաքոֆ իշխանին, Ռուսիոյ արքունի միջնակարգ վարժարանաց մէջ հայ կրօնադաւանութիւնն հայ ուսանողաց ռուս լեզուաւ աւանդելու տնօրինութեան դէմ։ Այժմ, մեր թղթակիցն եւս հաղորդած լինելով պատճէնն այդ գրոյն, անոր սկիզբը կը գտնենք հետեւեալ պարբերութիւնն որ չկար նախորդ հրատարակութեան մէջ։

«Չեն զանխուլ ի Ձէնջ հանգամանք ընտրութեան և հաստատութեան իմոյ ի կոչումն Մայրագոյն Պատրիարք Կաթողիկոսի ամենայն Հայոց։ Անպայման հնազանդութեամբ խոնարհեալ առաջի կամաց Մեծազօր Ինքնակալին մերոյ, հաւանեցայ մտանել ընդ ծանու լծով պատասխանատուութեան առաջի Հօտին իմոյ՝ միմիայն յուսով շահելոյ այնու զգալը մտադրութիւն կառավարութեան առ սուրբ եկեղեցին Հայաստանեայց։ Ուստի և նախ քան զընդունելն ի գլուխ իմ զօծումն Սրբութեան՝ հարկ անհրաժեշտ վարկայ դիմել առ Պայծառափայլութիւն Ձեր, առ ի միջնորդել վասն բազմաց եկեղեցական ծխական դպրոցաց, զի այնու մարթացայց անդորրացուցանել զյուզեալ միտս և զվշտագնեալ սիրտս Հօտին իմոյ։»

Խասգիւղի առժամեայ Թաղական Խորհուրդն իւր պաշտօնը լրացած համարելով՝ հրաժարականը վերջնապէս կրկնած և խնդրած էր որ հրահանգագիր ղրկուի սահմանադրապէս նոր Թաղական Խորհրդոյ ընտրութիւն կատարել։ Ազգ. Պատրիարքարանն ընդունելով Խասգիւղի առժամեայ Թաղական Խորհրդոյ սոյն առաջարկութիւնն՝ որոշեց յուղարկել խնդրուած հրահանգն։

Եէնի-գաբուի Թաղ. Խորհուրդը կը խնդրէ մեզմէ ծանուցանել թէ թաղին քարոզիչ Գեր. Հմայեակ եպիսկոպոս Դիմաքսեան, բարեպաշտ ընտանեաց մը խնդրանօք, հանդիսաւոր պատարագ պիտի մատուցանէ վաղը, կիւրակէ, Ս. Առաքելոց եկեղեցւոյն մէջ։

Ալեքսանդր էֆ. Փանոսեան, որ ամսէ մ'ի վեր մայրաքաղաքէս մեկնած էր ի Միտիլլի և Զմիւռնիա, երէկ Կ. Պոլիս վերադարձաւ։

Հրատարակուեցաւ Ե. Տէմիրճիպաշեան էֆէնտիի Գրական եւ Իմաստասիրական Շարժում մարտի թիւն (հատոր Ե.) հետեւեալ բովանդակութեամբ.

Բանաստեղծութիւն (Թովմաս Թէրզեան)—Բնական գիտութեանց ուսումն (Բոլ Պէռ)—Հրահանգիչ խօսակցութիւնք, հիւլէ, ատրիք.—Կատուի մը յիշատակք.—Մատնոցին մէջ ի՞նչ կար (Վիդոկ)։

ՀԱՄԱԴԻՏ ԾՐԱԳԻՐ

Առաջիկայ կիւրակէի 19 ապրիլ, ժամ 7—10) մանկավարժական հրապարակախօսութեանց.

Ա. ԴԱՍԱԽՕՍՈՒԹԻՒՆ. [illegible] (Մասն Ա. վարդապետութիւն ոգոյ մասին). Մտապատկերներ, գիտակցութեան միութիւն և անձնութիւն. Կամաց և ակամայ ուշադրութիւն. Մտապատկերներու ուսանելիներն ըստ բովանդակութեան. Համանման, պայմանաւ և հակադիր մտապատկերներ. Մանկավարժական հետեւութիւնք.

Բ. ԴԱՍԱԽՕՍՈՒԹԻՒՆ. [illegible] (Բարոյականութեան ստորոգեցումը մարդուս մէջ). Կրթեալ ազգեր, կրթեալ պատանի. Աստուածային (գաղափարական) հեղինակութիւն, աւետարանի վարդապետութիւն, քրիստոնեան սէր, բարեպաշտութիւն, անպայման պարք. Պատանի. Մանկավարժական հետեւութիւնք.

Գ. ԴԱՍԱԽՕՍՈՒԹԻՒՆ. [illegible]. Մտանգիտական և հանրակրթական ուսումնարաններ. Նպատակ ուսումնարանաց. Ընդհանուր խնդիրներ. Մանկավարժութեան մասերն և տաղավարութիւն, ուսուցումն և կրթութիւն. Դ. Բ.

ՑԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ

Բերայի հայ իգական սեռի պարտէզին բացումը տեղի պիտի ունենայ յառաջիկայ Մայիս 4 երկուշաբթի օր։

Արդէն երեսուն և վեց աշակերտուհիք արձանագրուած են սոյն պարտէզանոցը մտնելու համար. Եւ որովհետեւ առայժմ ընդունելի աշակերտուհեաց թիւն ութսունը չպիտի անցնի, քառասուն և չորս տեղ բաց կը գտնուի։

Ուստի այն ազգայինք որք կը փափաքին աշակերտուհի արձանագրել տալ պարտէզանոցին, կը հրաւիրուին ներկայացնել զանոնք մինչեւ ապրիլ 30, որպէս զի ըստ կանոնագրոյ հարկ եղած քննութիւնք կատարուելով ընդունելութեան պայմաններն որոշուին։

Սոյն քննութիւն և արձանագրութիւն տեղի պիտի ունենան ամսոյս 19 կիրակի օրէն սկսեալ ամեն օր առաւօտեան ժամը 2էն մինչեւ 6 ի խորհրդարան Բերայի Ս. Երրորդութեան Եկեղեցւոյ։

Ի Դիմաց Խնամակալութեան
Գանձապետ   Ատենապետ
Գ. ԿԻՒՄԻՒՇԿԵՐՏԱՆ   Օ. Կ. ՆՈՒՐԵԱՆ
Բերա, 16 ապրիլ 1887։

ՄԱՍԻՍ
ԿԸ ՎԱՃԱՌՈՒԻ ՁԵՌՔԷ
ՀԱՏԸ
40—փարա—40

ՄԱՍԻՍի այս աւուր թիւը կը պարունակէ.

ԵԿՂԵՑԱԿԱՆ ԲԱՐԵԿԱՐԳՈՒԹԵԱՆՑ վերաբերեալ խմբագրական յօդուած մը։

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԱՐՈՒԵՍՏՆԵՐՈՒ վերաբերեալ հետաքրքրական տեղեկութիւններ Քարբերդէ Յ. Յարութիւնեան էֆէնտիէ, թղթակցութիւնը կը պատմէ ի Քարբերդ ամերիկեան դրութեամբ հայ գործարանի մը հաստատութիւնն։

ՀԱՅՐԵՆԱՍԻՐԻ ՄԸ ՊԱՏՐԱՆՔԸ. Բոլ Տէռուլէտի, Ֆրանսայի «Հայրենասիրաց Դաշնակցութեան» նախագահին մի յայտարարութիւնը Ֆրանսայի եւ Գերմանիոյ յարաբերութեանց նկատմամբ։ Հայրենասիրական այդ յայտարարութիւն մեծ արձագանք գտաւ Ֆրանսայի մէջ։ Ամենէն ծանր թերթերն, ինչպէս Տէպա, տրամադրեալ վրան։ Այդ յայտարարութիւնը Ֆրանսայի կրակոտ հայրենասիրաց ոգին է։

ԹԻՖԼԻԶԷՆ Թղթակցութիւն. Ռուսահայոց գործերն յատուկ խնամօք կ'ուսումնասիրուին Մասիսի մէջ։ Ռ. Հ. այս անգամուան թղթակցութիւնն եւս յոյժ հետաքրքրական և նորանոր տեղեկութիւններ կը պարունակէ։

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ. Կարեւոր տեղեկութիւններ Ֆրանսայէ, Աւստրիայէ, Ռուսիայէ։ Այդ տեղեկութիւններու մեծ մասը բոլորովին նոր են։

ՎԷՊ. Շարունակութիւն Ղարաղաչի Ասպետին, ազգային գեղեցիկ վէպի։

ՕՐԱԳԻՐ. Քաղուած շաբաթական լուրերէ։

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԵՐԷԿԻ ՍԷԼԱՄԼԸՔԸ

Սէլամլըքի հանդէսը սովորական շքով կատարուեցաւ երէկ Համիտիէ մզկիթին մէջ. Ցաւարտ կրօնական արարողութեանց, զօրահանդէս մը տեղի ունեցաւ որուն մասնակցեցան ներկայ բոլոր հետեւակ, հեծեալ և թնդանօթաձիգ զօրաց գունդերն։

Հանդիսին ներկայ էին գերմանական դեսպանն ու դեսպանուհին, հելլենական դեսպանն, Օսմ. կայս. Պանքայի ընդհ. տնօրէն Պ. Ֆօսէր և այլ բազմաթիւ օտարազգիք։

Ցաւարտ Սէլամլըքի արարողութեան, հելլենական դեսպան Պ. Քունտուրիօտի Վեհ. Սուլթանին ներկայանալու պատիւն ունեցաւ։

ՊՈՒԼԿԱՐԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ

Պուլկար խնամակալք Պ. Պ. Ստամպուլոֆ և Մութքուրոֆ ապրիլ 10ին երեկոյին Փիլիպէ վերադարձեր են Սամոկովէն ուր տիպար-ագարակի մը մէջ ճաշած էին։ Հասքէօյի և Եէնի Մահալլէի մէջ, կայարանին առջեւ խուռն բազմութիւն դիմաւորեր է զանոնք։ Խնամակալք իրենց այդ պտոյտի միջոցին բազմաթիւ պատգամաւորութիւններ ընդուներ են որք կը շնորհաւորէին զխնամակալութիւնն իւր հետեւած քաղաքականութեան համար և կը խնդրէին շարունակել նոյն սկզբամբ, որ է պահպանել պուլկարական անկախութիւնն և իշխանի մ'ընտրութեան ձեռնարկել։ Յաջորդ առաւօտուն, 1 ապրիլ չորեքշաբթի, Պ. Պ. Ստամպուլոֆ և Մութքուրոֆ Փիլիպէէն մեկնելով Եսկի-Զաղարա և Գըզանլըք ուղեւորեր են, զօրահանդէս մը կատարել տալէ առաջ քաղաքին դրան մօտ, ուր ժողովուրդը եռանդագին ողջուներ է զանոնք։ Քաղաքապետ Պ. Տիմիդրոֆ և բոլոր սպայք հանդիսաւորապէս մինչեւ Քարըչ-Եարա ընկերակցեր են խնամակալաց որք Եսկի-Զաղարայէն ուղղակի Սոֆիա պիտի վերադառնան։

Կը կարծուի թէ խնամակալաց Արեւ. Ռումէլիի քաղաքներն այցելելուն նպատակն է յառաջիկայ ընտրութեանց համար ժողովրդեան տրամադրութիւնն իմանալ։ Կառավարութիւնը կը պատրաստուի նոր ընտրութիւններ կատարել տալ սովորական Ընդհ. Ժողովոյն համար որոյ պաշտօնը կը լրանայ յունիսի վերջը. ուստի Պ. Պ. Ստամպուլոֆ եւ Մութքուրոֆ գնացած են անձամբ քննել թէ պաշարման վիճակը կրնա՞յ վերցուիլ առանց անպատեհութեան եւ վտանգի եւ, ըստ Մանչէսթըրի թղթակցին, նշմարեր են թէ խնամակալութիւնը տեւականութեան շատ քիչ յոյս կրնայ ունենալ, եթէ զինուորական ատեանք վերցուին ու խօսելու եւ գրելու ազատութիւնը վերահաստատուի։

—Սոֆիայէն կը գրեն ապրիլ 13 թուականաւ թէ ոստիկանութիւնն յաջողեր է գտնել հետքերն այն պայթման որ անցեալ հինգշաբթիէն ուրբաթ լուսնալու գիշերը տեղի ունեցած էր։ Ստուգուած է թէ քաղաքին պահապան զօրաց հրամանատար Բոբոֆ հազարապետին կենաց դէմ դաւադրութիւն մը լարուած էր։ Պայթուցիկ նիւթերով լի ռումբ մը դրուած էր անոր տան պատին վրայ, պատուհանին կողմէ։ Պայթումը տեղի ունեցեր է, առանց սակայն տանը վնաս մը պատճառելու, այնպէս որ ոստիկանութիւնը 48 ժամ վնտռեր է առանց հետք մը գտնելու։ Քանի մը ձերբակալութիւնք կատարուած են առայժմ։

ՊԱՊԱԿԱՆ ՆՈՒԻՐԱԿ

Եթէ անակնկալ դէպք մը չպատահի, Փարիզի պապական նորընտիր նուիրակ Տ. Ռոդէլլի յառաջիկայ չորեքշաբթի պիտի մեկնի մայրաքաղաքէս ի Հռոմ։ Իւր յաջորդը, Տ. Պոնէթի, այսօր Սելանիկէն Կ. Պոլիս կուգայ Տ. Ռոդէլլիի հետ բանակցելու համար, յետոյ Սելանիկ պիտի վերադառնայ ինչ ինչ գործոց կարգադրութեան համար և ապա պիտի գայ իւր պաշտօնի գլուխն անցնել։

ՍՈՍԻԷԴԷ ՕԴՕՄԱՆ

դը Շանժ է դը Վալէօր

Այս հինգշաբթի օր տեղի ունեցաւ ի Ղալաթիա, Սօսիէդէ Օդօման դրամատան բաժնետիրաց տարեկան ընդհանուր ժողովը։ Ներկայ էին երեսուներկու բաժնետեարք որք կը ներկայացնէին ընդամենը 19,000 բաժին։ Պ. Պ. Ֆէրնանտեզ Տիաց և Ուիդալ՝ իբր ամենէն աւելի զօրաւոր բաժնետեարք՝ հաշուեքննիչի պաշտօնին կոչուեցան։ Ընկերութեան տարեկան գործառնութեանց տեղեկագրէն երեւցաւ թէ վարչութիւնը՝ գրեթէ բոլոր դրամական հրապարակաց վրայ տիրող տագնապին պատճառաւ շատացեր է սահմանափակ շրջանի մը մէջ գործելով, որով, ձախորդութիւն մը չպատահելէ զատ, կարող կը լինի մէն մի բաժնեթղթի վրայ 27ուկէս ղրշ. շահաբաժին վճարել, որ այժմեան հրապարակին վրայ 100ին 8 շահ ըսել է։ Սօսիէդէ Օդօման դրամատունը վերջին տարւոյն մէջ 9,760,315 անգլ. ոսկւոյ և 34,917,127 ֆրանքի գործ ըրեր է փոխանակագրոց վրայ և այս գործողութիւններէն շահեր է 10,612 ոսկի։

Վարչական խորհրդոյ անդամակցութենէն ըստ օրինի հրաժարեալ երկու անդամք՝ Պ. Պ. Եօհէնիոի և Ալֆրետ Պաբբէր՝ վերընտրուեցան։

ՀԱՑԻ ԳԻՆԸ

Հացի գինն իջեցնելու նպատակաւ քաղաքապետ Մաղհար փաշա յանձնաժողով մը կազմեր է որ պաշտօն ունի տեղական ալիւրով հացի պատրաստութեան փորձեր կատարել տալ։

—Մաղհար փաշա տեղեկանալով որ մայրաքաղաքիս զանազան թաղերու մէջ հացագործք ոմանք պակաս ծանրութեամբ հաց կը վաճառեն, խստիւ հրամայած է իւր ստորադաս պաշտօնէից որ առ այս պէտք եղածն ի գործ դնեն։ Ուստի Ն. Վսեմութեան հրամանին համաձայն թաղապետութեան պաշտօնեայք Պոլսոյ թաղերը շրջելով ապրիլ 13էն մինչեւ 16ի, երեք օրուան մէջ հետեւեալ քանակութեամբ պակաս հացեր գտած են. Թաղապետութեան Ա. շրջանակին մէջ 1412 օխա, Բ. շրջանակին մէջ 174, Գ. շրջանակին մէջ 138, Դ. շրջանակին մէջ 214, Ե. շրջանակին մէջ 66, Զ. շրջանակին մէջ 985, Է. շրջանակին մէջ 180, շրջուն պաշտօնեայք եւս գտած են 1460 օխա ընդամենը 4329 օխա հաց որոց բոլորն ալ պակաս կը կշռէին։

—Ռուսիայէն առնուած լուրեր կը ծանուցանեն թէ ցորենի գնոյն վրայ 25 կոպէկի բարձրացում մը տեղի ունեցեր է։

ԴԱՏԱԿԱՆ ՊԱՇՏՕՆԵԱՅՔ

Ինչպէս կը յիշուի Դատական Նախարարութիւնն որոշած էր որ գաւառաց մէջ պաշտօն վարող հարցաքննիչ դատաւորք արժանեաց տէր անձինք լինին և լեցուն ամսաթոշակ ստանան։ Արդ, Վեհ. Սուլթանն հրամայած լինելով սոյն որոշման գործադրութիւնը Դատական Նախարարութիւնն սկսած է այդ պաշտօնին յարմար անձինք ընտրել։ Ըստ այդ որոշման, նահանգաց մէջ գտնուող առաջին կարգի հարցաքննիչ դատաւորք հազարական, երկրորդ կարգիններն 750 ական և գաւառակաց մէջ գտնուողներն եւս հազարական ղրուշ ամսաթոշակ պիտի ստանան։ Ըստ նոր կարգադրութեան, Սեբաստիոյ հարցաքննիչ դատաւոր անուանուած է Եօզղատի ընդհ. դատախազի նախկին օգնական Նիհատի պէյ։

Վեհ. Սուլթանը տեղակալ-գնդապետի աստիճան շնորհեց կեդրոնական հրամանատար Արիֆ փաշայի որդւոյն հազարապետ Ահմէտ պէյի որ Պետրպուրկի օսմանեան դեսպանատան զինուորական կցորդ անուանուած է փոխանակ Րաիֆ պէյի։

—Բարձր. Մեծ-Եպարքոսին նախագահութեամբ կազմեալ նախարարաց յանձնաժողովը կ'զբաղի նաեւ Տէրութեան ելմտացոյցի հաւասարակշռութեան և այլ յարակից խնդիրներով։

—Վանայ անգլիական փոխ-հիւպատոս անուանեցաւ Պ. Ճօն Ֆրէտէրիք Րասսէլ և Րիզէի ռուսական փոխ-հիւպատոս՝ Պ. Ալեքսանդր Բիլիուս որոց պաշտօնը վաւերացաւ Բ. Դրան կողմէ։

—Վեհ. Սուլթանին հրամանաւ Ներքին գործոց նախարարին նախագահութեամբ յանձնաժողով մը կազմուած է քննելու համար Նիկոմիդիոյ մէջ վերջերս ծագած հողային կռիւը։

—Պէրուզի լրագիրը կը ծանուցանէ թէ Սուրիոյ կուսակալ Նաշիտ փաշա՝ Պետական Խորհրդոյ մէկ որոշման համաձայն՝ արտօնութիւն ստացեր է Դատական Նախարարութենէն որ հրեայ պաշտօնատարք կարենան այսուհետեւ անդամակցիլ գաւառին քաղաքային դատարանաց։ Սուրիոյ իսրայէլ հասարակութիւնը բերկրութեամբ ընդուներ է այս արտօնութիւնն ուստից զրկուած էր ցարդ։

—Կայսերական Իրատէ մը կ'արտօնէ Շիշլիի Յունաց գերեզմանատան մէջ եկեղեցւոյ մը շինութիւնն։ Այդ եկեղեցին պիտի կառուցուի ծախիւք հանգուցեալ Ստեֆանովիչի՝ Յունաց մեծանուն բարերարին որդւոց։ Եկեղեցին պիտի կառուցուի այժմեան մատրան տեղ որ Այլակերպութեան նուիրեալ է. բիւզանդական ոճով և յունական խաչի ձեւով պիտի շինուի. յատակագիծը պատրաստուած է երկրաչափ Պ. Վալորիի կողմէ։

—Այս չորեքշաբթի առաւօտ հրդեհ մը ծագեր է յԱդրիանուպոլիս, Արեւելեան երկաթուղեաց շինութեան գործարանին մէջ։ Թէև մանրամասնութիւնք կը պակսին տակաւին, սակայն կ'երեւի թէ այդ գործարանն ամբողջովին մոխիր դարձեր է. եղած վնասը մեծ լինելու է, վասն զի 200 գործաւորք կաշխատէին այդ գործարանին մէջ որ ընդարձակ շէնք մ'էր։ Երկաթուղեաց ընկերութեան գլխաւոր երկրաչափ Պ. Կոլոչիւքեր Ադրիանուպոլիս ղրկուեցաւ եղած վնասը քննելու համար։

—Ոչ-մահմետական վարժարանաց նորընտիր քննիչ Ապտուլլահ էֆէնտի որ երկու շաբաթէ ի վեր իւր պաշտօնի գլուխն անցած է, քանի մ'օր առաջ Ֆէներու Յունաց մայր վարժարանն այցելեց եւ ներկայ գտնուեցաւ թուրքերէնի դասախօսութեան։

—Բերայի Չըհանկըրաց վաշտին պետ Զէյնէլ փաշա նախընթաց օրը տեսակցութիւն մ'ունեցաւ Մեծ-Եպարքոսին հետ որուն մանրամասն տեղեկագիր մը յանձնեց իւր խնամոց յանձնուած վաշտին թերութեանց վրայ։ Բարձր. Քեամիլ փաշա խորին ուշադրութեամբ կարդաց ներկայացեալ տեղեկագիրն և ապահովութիւն տուաւ թէ առաջարկեալ բարենորոգմանց գործադրութեան պիտի ձեռնարկուի ընդ փոյթ։ Զէյնէլ փաշա Բ. Դուռնէն ելնելով Սպարապետի Դուռը գնաց եւ միեւնոյն խնդրոյն առթիւ տեսակցեցաւ նաեւ Սպարապետ փաշային հետ որ իւր կողմէ եւս խոստացաւ ամեն աջակցութիւն։

—Նախարարաց Խորհրդոյ որոշմամբ կալուածոց, [illegible] և այլ տրոց վրայ հարիւրին մէկ յաւելում մ'եղած է։ Սոյն որոշում վաւերացած է կայս. Իրատէով։

—Ռուս կառավարութիւնը ջնջեց Կովկասոյ ճամբով Պարսկաստանի տրանզիտ վաճառականութեան արգելքը, զոր քանի մը տարի առաջ հրատարակած էր։

Այս տնօրինութիւն ծանր հարուած մ'է Տրապիզոնի նաւահանգստին. զի Տրապիզոնի ճամբով Պարսկաստան ապրանք ղրկող վաճառականք անշուշտ նախամեծար կը համարին Կովկասոյ ճամբան։

—Թուրք լրագիրք ծանուցին վերջերս թէ կայս. կառավարութիւնը մտադիր է քանի մը փոքր գաւառաց կուսակալութիւններ ջնջելով, կառավարչութեան վերածել։

Ելմտական Վսեմ. Նախարարն այս առթիւ տեղեկագիր մը մատուցած է առ Բ. Դուռն, որով կ'առաջարկէ այդ կուսակալութիւնները սահմանակից գաւառաց կցել։ Այդ տեղեկագրոյն մէջ բացատրուած են այն օգուտներ որք տէրութեան գանձուն համար կրնան յառաջ գալ այսպիսի տնօրինութենէ մը։

—Եահեա Հայտար փաշա, որ Իզմիրի ծովեզերքին մէջ շոգենաւ բանեցնելու արտօնութիւն ունի, խնդրած է կայս. կառավարութենէն իւր գործառնութեան սահման ընդարձակել, շոգենաւային կանոնաւոր երթեւեկութիւն մը հաստատելով ընդմէջ Արշիպեղագոսի կղզեաց, Բէնղազիի և Ալպանիոյ նաւահանգիստներուն, ինչպէս նաեւ շաբաթն երկու անգամ շոգենաւ բանեցնել Իզմիրէն ի Կ. Պոլիս։ Կը կարծուի թէ Հայտար փաշայի առաջարկը լուրջ նկատողութեան առնուելով, խնդրարկուն պիտի յաջողի օսմ. շոգենաւային ընկերութիւն մը հիմնել։

—Գաւառաց մէջ յատուկ ծառաստաններ կան ուստից գիւղացիք իրենց պէտոյից համար փայտ կը կտրեն հոն. կայս. հրամանաւ արտօնեալ են նաեւ իրենց աղօթատեղիներու և դպրոցաց համար առանց փոխարինութեան ատաղձ կտրել արքունի անտառներէ։ Նախարարաց Խորհուրդն որոշած է որ այն գիւղացիք, որոց մզկիթներն, եկեղեցիներն և դպրոցները վաքֆ չունին և որոց շինութեան և այլ ծախուքերն ուղղակի իրենք կը մատակարարեն, կարենան ըստ օրինի յատկացեալ տուրքը վճարելով, արքունի անտառներէ ատաղձ կտրել վերոյգրեալ պէտոյից համար։ Սոյն որոշում կայս. Իրատէով վաւերացած լինելով հաղորդուեցաւ բոլոր գաւառաց։

—Երէկ Թէփէ-Պաշըի թատրոնն այցելող անձանց մէջ յիշատակութեան արժանի է քաղաքապետ Մաղհար փաշա որ երեսունի չափ ընտիր նկարներ գնեց։ Նկարահանդիսի առօրեայ այցելուաց կարգն անցած են կայս. Թիկնապահ Ահմէտ Ալի փաշա, և Սպայակոյտի երրորդ ճիւղի տնօրէն Զիա փաշա, որք իբր ճարտար նկարիչք, հաճութեամբ քանի մը ժամ կ'անցունեն ամեն օր, դիտելով մեծ վարպետներու նկարներն որոց թիւը պակսելու վրայ է, արուեստասէր գնողաց փոյթեռանդութեան պատճառաւ։

—Եղեռնագործ ատեանն ի բացակայութեան մահուան դատապարտեց Մէհմէտ և Պէքիր Մէհմէտ անուն անձերն որք Պոզանթը-Պաշըի մէջ զինուորական վերակացու Իսհագ պէյն սպաններ էին։ Այս երկու չարագործք այժմ անյայտ եղած են և ոստիկանութիւնը խուզարկութիւններ կ'ընէ զանոնք գտնելու համար։

—Ադրիանուպոլսէն հետեւեալ տեղեկութիւնները կը հաղորդեն գաւառին երկրագործական վիճակին վրայ։

Ապրիլ ամսոյ սկիզբէն ի վեր՝ հնձոց բոլորովին նպաստաւոր օդ մ'ունինք. շաբաթ չ'անցնիր որ 4-5 ժամ չ'անձրեւէ, ի մեծ գոհունակութիւն երկրագործաց։ Թէ' գաւառիս ներսէն և թէ' Արեւելեան Ռումէլիէն առնուած լուրեր նոյն նպաստաւոր տեղեկութիւնները կը հաղորդեն փութացանի նկատմամբ։ Մեղմ ձմերան պատճառաւ սերմնացանութիւնք եղան ամեն կողմ. երկրագործք զբաղած են գլխաւորաբար եգիպտացորենն, կորեակ և այլ ամառնային հունտեր ցանելով, եւ եթէ օդի փոփոխութիւն մը չպատահի, արտասովոր առատութեամբ հունձքեր պիտի ունենանք։ Այսու, ո՛չ միայն երկրագործ դասը պիտի մխիթարուի, այլ եւ նոր զարկ մը պիտի ստանան առեւտրական շարժմունք որք երկու տարիէ ի վեր անկեալ վիճակ մ'ունին, արտադրութեանց պակասութեան պատճառաւ։

—Վեհ. Սուլթանի ծախիւք վերաշինեալ Ջայիրլի Մէսճիտի բացումը տեղի ունեցաւ երկու օր առաջ, ի ներկայութեան պալատական բարձրաստիճան պաշտօնատարաց։

—Ռուսական դեսպանատան երկրորդ թարգման Պ. Սմէչին արձակուրդով Եւրոպա ուղեւորեցաւ։

—Այս հինգշաբթի օր տեղի ունեցաւ ի Բերա, Լիսէի սրահին մէջ, Պ. Քօղանդէն Ռալլիի ամուսնութիւնն ընդ. Օր. տ'Օլիսի, դուստր Պ. Լէբոսդէլ տ'Օլիսի, դեր. տնօրէն կայս. Լիսէին։ Պսակի արարողութիւնը կատարեց Բերայի յոյն եպիսկոպոսն, Վկայներն էին ֆրանսական դեսպան Մոն. Դէպլէօ կոմս, ընդհ. հիւպատոս Պ. Կաղէյ և Պ. Բօլ Ստէֆանովիչ։ Պսակի արարողութենէն յետոյ, Պ. և Տիկին Ռալլի Մեծ Կղզի գնացին։

—Այտընի կուսակալ Նաղիֆ փաշա անցեալ կիւրակի օր Իզմիրէ մեկներ է դէպ ի Սարուխանի գաւառակներն ուր քննական պտոյտ մը պիտի կատարէ։

—Էնկիւրիի կեդրոնական նախնական դատարանի երկրորդ հարցաքննիչ դատաւոր անուանեցաւ Օսման Սալիհ էֆէնտի։

—Այս հինգշաբթի գիշեր, Իսկիւտար, Սէլամսըզ թաղը գողեր մտան փաստաբան Գոլոեան Մարտիկ էֆէնտիի տունն ուստից արծաթեղէններ և բազմաթիւ արժէքաւոր նիւթեր ու կարասիներ վերուցին, առանց տնեցւոց կասկածն արթնցնելու. գողերն այսքանով չ'շատանալով, քովի երկու տուներն'ալ այցելեցին և քանի մը մանր մունր բաներ ալ անոնցմէ կողոպտելով, հեռացան։

—Երկրորդ զօրաբանակի հրամանատար Վէյսէլ փաշա անցեալ շաբթու յանկարծ հիւանդացեր, սակայն բժշկաց կողմէ հասցուած խնամոց շնորհիւ ապաքիներ է։

—Երէկ առաւօտ Առնավուտ գիւղի Յունաց եկեղեցւոյ փողոցի մէջ տան մը արտաքին կողմը բռնկեցաւ, սակայն ամեն կողմէ օգնութեան հասնելով անմիջապէս մարեցին հրդեհն որ կրնար դարձեալ մեծ աղէտ մ'սպառնալ։

ԹՐԱՄՈՒԷՅԻ ԸՆԿ. Կ. ՊՈԼՍՈՅ

Կը ծանուցուի Թրամուէյից Ընկերութեան բաժնետիրաց թէ 1887 յունիս 1ին ջնջելի 60 բաժնէթղթոց 10րդ վիճակահանութիւնը տեղի պիտի ունենայ 1887 մայիս 2 երկուշաբթի օր, ժամ 2ին, ի կեդրոնատեղին ընկերութեան, Սաամճը խան, Ղալաթիա։ ԸՆԴՀ. ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ

ՀԵՌԱԳՐԱԼՈՒՐՔ

ԱԺԱՆՍ ՀԱՎԱՍ

Բարիզ, 29 ապրիլ

Սօլէյլ կը ծանուցանէ ծանր դէպք մը որ տեղի ունեցեր է Շլէզիոյ ռուսօ-գերման սահմանագլխոյն վրայ։ Ռուս պահակ մը, որ կ'ուզէր արգելուլ Գերմանացւոյ մը սահմանագլուխն անցնիլը, զինաթափ եղեր յանցաւորին հայրենակիցներուն (Գերմաններու) ձեռամբ։

Բարիզ, 29 ապրիլ

Պիզմարք իշխան ծանոյց Պերլինի ֆրանսական դեսպան Պ. Հէրպէթթի թէ հրաման տրուած է արձակել զՊ. Շնէպըլէ։

Պերլին, 29 ապրիլ

Կը հաւաստեն թէ կառավարութիւնը մտադիր է պաշարման վիճակ հաստատել Ալզաս-Լօռէնի մէջ։

Աթէնք, 29 ապրիլ

Գուդրայի դատն այսօր վերջացաւ, ընդհանուր անձկութեան մէջ։ Բիննոս և Լայնաս հարիւրապետք և Բաբախարալամպօ տեղակալը մահուան դատապարտուեցան, զրկուելով իրենց զինուորական աստիճաններէն։ Միւս ամբաստանեալք անպարտ արձակուեցան։

Երեսփոխանաց ժողովը չգումարուեցաւ այս շաբթու։

ԴՐԱՄԱԿԱՆ

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՊՈՐՍԱ

Ղալաթիա, 18 ապրիլ

Օսմանեան Քօնսօլիտէ

		Դահեկան
Երէկ երեկոյ գոց. (Միաց.	Սէրի	15 6
Պօրսայի գոցուելէն վերջը	»	15 6
Բերայի մէջ	»	— —
Առաւօտուն բացուեցաւ	»	15 6
Բարձրագոյն գին	»	15 7½
Նուազագոյն »	»	15 6
Կէս օրին	»	15 7½

ԻՍԹԻԳՐԱԶԸ ՏԱԽԻԼԻ

Երէկ երեկոյ	39 10
Այս առաւօտ	39 10
Կէս օր	39 10

ԸՆԹԱՑՔ ԱՐԺԵԹՂԹՈՑ

փոխառութիւն 1858) » 1862)	A	Սէրի	23 10
» 1860) » 1863) » 1872)	B	»	13 35
» 1865) » 1869) » 1873)	C.	» 0.	15 6

ԻՒՆԻՖԻԷ ԵԳԻՊՏԱԿԱՆ

Երէկ իրիկուն գոցուեցաւ	84 10
Այս առտու բացուեցաւ	84 10
Կէս օրին	84 10

ԲԱԺՆԵՏՈՄՍՔ

Սօսիէթէ ժէնէրալ	Անգլ. Լր.	4
Քրէտի ժէնէրալ	Օսմ. »	6 26
Պանք տը Գօնս	» »	5 12
Սօս. Շանժ է վալէօր	» »	3 30
Թրամուէյ	» »	297 ½
Ռումէլի երկաթուղի	Ֆր.	33
Օպլիկասիօն տը Բրիօրիթէ	»	—
Բաժնեթուղթ Լաւրիոնի	»	76

Ընթացք դրամոց

Օսմանեան ոսկի	ղրշ.	100
20 Ֆրանքնոց	»	87 35
Անգլիական ոսկի	»	110 39
Բոլ իմբերիալ	»	90 30
Քրիմից	»	51 20
Ռուսլի թղթադրամ	»	10 15
» արծաթ	»	75
Ֆիօրին	»	— —
Մէճ. արծ. (տարբ.)	»	107 38
Վեշնոց	»	102 20
Հինգնոց	»	102 20
Մեթալիք	»	98 10
Թասֆիէ	»	18 10

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՊՈՐՍԱ

Լոնտոն, 29 Ապրիլ, ժամ 3 վայր. 14 երեկոյ

Անգլ. քոնսոլիտէ	102 9/16
Օսմ. » Սէրի Դ. բացուեցաւ	13 9/16
» » » գոցուեցաւ	13 9/16
» » » Ա.	22
» » » Բ.	13 3/4
» » » Գ.	13 1/2
Օթօման 1871	73 1/2
Փոխառութիւն 1877	85 1/4
Պանք Օթօման	10 1/4
Ռուսական փոխառ. 1873	95 3/4
Եգիպտական միացեալ (իւնիֆիէ)	76 1/8
» առանձն. (բրիվիլեժիէ)	96 1/8
Տայրա Սանիէ	71 1/4
Տօմանիալ (փոխառ. Բօչիլտ)	96 3/4
Հունգարական պարտաւթուղթ 4 %	— —
Փոխանակութիւն Բարիզի վրայ	25 45

Վիէննա, 29 Ապրիլ, ժամ 4 երեկոյ

Փոխանակութիւն Լոնտոնի վրայ	127 20
Օսմանեան երկաթուղի	15 80

Բարիզ, 29 Ապրիլ, ժամ 3 վայր. 45 երեկոյ

Ֆրանսական Ռանթ 4 1/2 %	109 60
» » 3 %	80 47 1/2
Օսմանեան քոնսոլիտէ Սէրի Դ. բացուեցաւ	13 70
» » » գոցուեցաւ	13 70
» » » Բ.	13 90
» » » Գ.	13 70
Օսմանեան երկաթուղի	31 75
» Բէժիի բաժնեթուղթք	— —
Պանք Օթօման	510
Գրէտի Լիոնէ	545
» Ֆօնսիէ	1360
Բաժնետոմս Լիոնի	1270
Սուէզի Ջրանցք	2022 50
Ռուսական 5 % 1877 ի	100 1/4
Իտալական Ռանթ	97 70
Եգիպտական միացեալ	384 37 1/2
Սպանիական (արտաքին)	64 1/2
Բրիօբիթէ Թիւրք	342 50
5 % Հելլենական	326 25
Չէք Լոնտրայի վրայ	25 25

ԲԱՐԻԶ ԲԹԻԹ ՊՈՒՐՍ

Բարիզ, 29 Ապրիլ, ժ. 10 վ. 30 երեկոյ

Ֆրանսական Ռանթ 4 1/2 %	— —
Օսմանեան քոնսոլիտէ	13 72 1/2
Եգիպտական	385

ԻՐԱՒԱՆՑ ԽՆԴԻՐ ՄԸ

Փաստաբան Ռէճայի Եօվսէփ էֆէնտիի հետեւեալ յօդուածն հրատարակուած էր Սաատէթի վերջին թիւերէ միոյն մէջ, և անոր մէկ թարգմանութիւնը մեզ հաղորդուած լինելով, հաճութեամբ կը հրատարակենք.

Երբ քաղաքակիրթ ազգաց դատարաններէն տրուած վճիռք կը պարունակեն սըխալներ, դատաւորք պատասխանատու չեն ընդհանրապէս. դատին մէջ շահ ունեցողներն ևեթ կը վնասուին տեղի ունեցած բոլոր թերութիւններէն, և վճիռ արձակողք պարտական չեն տուժել իրենց պատճառած վնասներն. Իբր սկզբունք ընդունուած է սակայն ընդհանուր կերպով թէ ընկերական գործառնութեանց մէջ անձնիւր ոք պատասխանատու է իւր գործին եւ թէ պարտի կրել իւր գործած սխալանաց հետեւանքներն. քննեմք ուրեմն թէ է՞ր դատաւորաց համար բացառութիւն կը լինի այս պարագային մէջ.

Դատաւորաց պարտքն է արդարութիւն բաշխել և նոյն ջանքերը մէկ նպատակ ունին միայն. — խորաքննել և ուսումնասիրել խնդիրներն, և ի լոյս հանել ճշմարտութիւնն. Սակայն մարդոց ձեռամբ կատարուած քննութիւնք և օրինաց կիրառմունք չեն միշտ անսխալ եւ եթէ հարկ ըլլար դատաւորն պատասխանատու նկատել իւր դատական սխալանաց, ոչ ոք պիտի ուզէր յանձն առնուլ պաշտօն մը, զոր ընել անթերի գեր ի վեր է մարդկային կարողութենէն. Հետեւաբար անհրաժեշտ պէտք մը կը նկատուի պատասխանատու չը նկատել դատաւորս.

Դատաւորաց անպատասխանատուութիւնն իրարմէ շատ տարբեր արդիւնքներ յառաջ կը բերէ պատժական եւ ոչ-պատժական գործոց մէջ. Կրնայ ըսուիլ թէ, երբ ոչ-պատժական, այսինքն քաղաքային և առեւտրական գործոց մէջ շահ ունեցողք դատական սխալանաց զոհ երթան, իրենց կրած նիւթական վնասներն չեն անդարմանելի. բայց պատժական գործոց մէջ վնասուց ուղղակի դարմանումն շատ անգամ անհնար է. — Անմեղ մը ոճրագործ կը հռչակուի, կը խայտառակուի իբր անպատւութիւն իւր նմանեաց, իր անհատական անկախութիւնն կը բռնաբարուի և ինք երկար ժամանակ բանտերու խորը կը թողուի. եւ անձնիւր վայրկեան որ կը սահի կ'անցնի զընտանին մէջ տարի մ'է իրեն համար, զի գիտէ թէ արդար է ինք՝ մինչ մթութեան մէջ է դեռ ճշմարտութիւնն.

Աշխարհի ամեն կողմերն միշտ կը տեսնուին մարդիկ, որք զոհ կ'երթան դատարանաց սխալանքին և տարիներով բանտուելէ յետոյ, անմեղ կը հռչակուին. Նաեւ կը տեսնուին այնպիսիներ որք՝ սխալմամբ՝ օրինաց սահմանած պատժէն աւելի ծանր պատժոց կը դատապարտին յանիրաւի. Շատ անգամ Վճռաբեկ Ատեանն, որ գերագոյն դատարանն է ամենուրեք, խորին քննութեան մաղէն կ'անցունէ տրուած վճիռներն և վերստին յղելով զայնս ձեռնհաս դատարանաց, շատերու յանցապարտ չըլլալն կը հաստատուի, եւ շատեր ալ իրենց կրած պատիժներէն նուազ ծանր պատիժներու կը դատապարտին. եւ սակայն այդ դժբախտներու կրած նիւթական և բարոյական վնասները գէթ մասամբ իսկ չեն դարմանուիր.

Պէտք չէ մոռնալ թէ դոքա ընտանիքի տէր են յաճախ. ունին հայր կամ մայր, ամուսին կամ զաւակ, դոցա մէջ կան որք են կարող և ուսեալ անհատներ, օգտակար մարդկութեան. Այն ժամանակամիջոցին յորում կը զրկուին իրենց ազատութենէն, չեն կարող ընել իրենց ընտանեկան և ընկերական պարտքեր. հայրերն կ'արգիլուին իրենց զաւակաց կրթութիւն տալէ և իրենց ընտանեաց նիւթական պէտքերն հոգալէ. մինչ գերդաստանին գլուխն ի բանտ կը տառապի, կին ու զաւակունք ենթակայ կ'ըլլան բազմազան թշուառութեանց. և յաճախ սոքա ոչ եւս են ի կենաց երբ հայրն կամ ամուսինն ազատ կ'արձակուի. Եւ ծնո՞ղք այդ անմեղ ամբաստանելոց. Նոքա կ'աշխատին երկրին առաքինի զաւակներ նուիրել և ի՜նչ բարոյական տանջանքներ չեն կրեր նոքա, թող նիւթական տանջանքներն երբ կը տեսնեն թէ իրենց զաւակունք զոհ կ'երթան անիրաւ վճիռներու.

Այս ամեն անիրաւութիւնք դատաւորաց սխալմունքներու հետեւանք են եւ ոչ միայն մասնաւոր շահերն կը վնասուին անոնցմով, այլ և ընդհանրութեան շահերն.

Դատաւորք կրնան սխալիլ էական օրէնքի մը կամ դատավարական օրէնքի մը թերի կիրառմամբ, և կամ իրողութեանց անուղիղ գնահատմամբ.

Դատաւորաց սխալումներն երկու կարգի կը բաժնուին.

Նախ, կան բացայայտ սխալումներ, որոցմէ դատաւորք կրնան դիւրաւ զգուշանալ. ըստ օրինի, այդ տեսակ սխալմանց պատճառաւ եղողներն տեղի ունեցած դատական ծախքերը կը տուժեն. Օրէնքն ի նկատ կ'առնու դատական ծախուց տուժումն այդ պարագային մէջ, բայց կամուս կը մոռնայ այդ սխալանաց զոհ գացողներն. Անմեղի մը տարիներով ի բանտ թողուիլն, անպաշտօն մնալն, շահէ և ազատութենէ զրկուիլն նըւա՞զ կարեւորութիւն ունին քան դատական ծախսեր, որ դոցա տուժումն ընաւ նկատողութեան չէ առնուած.

Ապա, կան սխալումներ, որոցմէ զգուշանալ մարդուս կարողութենէն վեր է. բայց զրկեալն որ զոհ կ'երթայ այդ սխալանաց, այդ պարագային մէջ ալ իրաւունք պէ՞տք է ունենայ փոխարինութեան.

Ըսենք սակայն թէ երբ կը խօսինք զըրկեալներու վրայ, պէտք չէ կարծել թէ կ'ըմբռնենք ամեն այն ամբաստանեալներն որք ազատ կ'արձակուին դատարանէն. շատ անգամ յանցաւորներ կրնան անպատիժ մընալ, քանզի իրենց յանցապարտութիւնն հաստատող զօրաւոր փաստեր չը կան. Ըստ մեզ, զրկեալ են այն դատապարտեալներ, որք տարիներով ի բանտ մնալէ յետոյ, անմեղ կը հռչակուին, զի բուն ոճրագործն երեւան կ'ելնէ, և կամ կը յայտնուի թէ այն վկաներ որք տեղի տուած են նոցա դատապարտութեան, ստախօս են և կողմնակալ. Եւ զրկեալ են այն ամբաստանեալներ, որք ընդ երկար ի բանտ կը մնան եւ հուսկ ուրեմն իրենց արդարութիւնն ի յայտ կուգայ, իրենց դատապարտութենէն կամ իրենց դէմ տրուած վճռոյն վերջնական դառնալէն յառաջ. Ո՞չ ապաքէն մարդասէրք պարտին որոնել այդ զրկելոց կրած աղէտից դարմանները, ո՞չ ապաքէն այս վճռակի տեւականութեան առջեւ անփոյթ մնալն մարդկային արդարութեան մասին ամեն հաւատք կրնայ խլել զրկելոց սրտէն. Հարկ է յայտարարել սակայն թէ նմանօրինակ զրկեալք, մեր երկրի մէջ, շնորհիւ մեր արդարասէր Օգոստափառ Կայսեր, բարոյապէս և նիւթապէս փոխարինութիւն կը ստանան.

Այս վերջին տարիներս մի քանի քաղաքակիրթ ազգերու երեսփոխանական ժողովոց ներկայացուեցան օրինական ծրագրեր, որք կ'առաջարկեն փոխարինել, դատապարտութենէ յետոյ, արդար հռչակուող զրկելոց կրած նիւթական վնասներն ըստ այն կացութեան զոր ունէին ընկերական կեանքին մէջ. Բայց նոցա կրած բարոյական վնասն ի նկատ չէ առնուած. մարդկութիւնն երախտապարտ պիտի մնայ այն օրէնսդրաց որք այս նկատմամբ ալ պիտի ջանան որոնել եւ անօրինել փոխարինութեան միջոցներ.

ՌԷՃԱՅԻ ՅՈՎՍԷՓԵԱՆ

ՏԵՂԱԳՐԱԿԱՆ

ԲԱՂԷՇԻ ԳՈՄՍ ԳԻՒՂՆ ԵՒ ԻՒՐ ՎԱՆՔ

Բաղէշի մանրամասն նկարագրութիւնն իր տեղւոյն թողնելով, ներկայիս նորա հիւսիսային արեւմտեան մի մասը յիշատակել ետք անցնինք յառաջ մեր մտադրութիւնն պարզելու.

Այս քաղաք, որ իր բնական կազմութեան տեսակէտով հետաքրքրական է մանրազնին հետազօտողաց, զետեղուած է չորս ծառախիտ եւ ջրաշատ հովտի կամ ձորերի մէջ. Սոյն բաժանումներէն մին, որ կը կրէ Թուրք բառով Տաղ-մահլէ և հայ հնչումով Գօմս-Բաղ անուն, կը ներկայէ մի հովիտ՝ ուր կը բնակին երկու հարիւրի մօտ հայ և հազարի չափ թուրք տներ. Թէև ամբողջ քաղաքն արդէն օժտեալ բնական կազմակերպութեամբ կը յօրինէ սիրուն մի տեսարան, բայց այս մասն՝ իր անթիւ խնձորի, տանձի, սալորի, թթենի, կեռասենի, տամնի և այն զազազան անպտուղ ծառերով և Խոսրովի կամ Խոցխորով գետի յորդ վտակներով ունի դրախտային մի պատկեր.

Այնքան գիւթիչ և գրաւիչ է այս թաղի բնական վիճակն որ, մարդս չէ կարող գլխովին թուել հոն զգացած բերկրանքը. Վտակներ ու առուներ որ իրենց կարկաչահօս ընթացքով կը ցօղեն նորա դալարներն ու մարգերն, անմահութեան ունին համ. Մայիսն իր զարդերովն ու հազարան պիւլպիւլով, յուլիսն իր առատ արգասներով ու մրգերով կը փառաւորեն այս վայրն ա՛յնքան սիրուն և ա՛յնքան գրաւիչ, որքան առաձգական մարդուս տենչ.

Բաղէշի աշխարհագրական այս բաժնի մէջ կ'ինայ Ամլորդւոյ նշանաւոր վանքն, որոյ վրայ այժմ գրել չէ իմ նպատակս. Շտապենք յառաջ գնալ այս թաղի թարմագեղեաց պարտէզներէ մէջէն. մեր աջ ու ձախ կողմերն այգիներ են ընդարձակ, որոնք հայ եւ թուրք բնակութեանց խառնոցներ կը կազմեն. Ամլորդւոյ վանքէն 20-25 վայրկեան հազիւ թէ կը հեռանանք, տեղ քարուտ և անհարթ փողոցներէ անցնելով ընաւ չենք զգար մի յոգնութիւն. մեզ կը հովանաւորեն բազմնաւոր ծառերն ու մեր տապը կը զովացնեն ծաղկանց բոյսերն ու տնկոց քնքոյշ սաղարթներն իրենց աստղաձական բնութեան երգիչներով. Տղայ էինք դեռ, դպրոցական անմեղ պատանիք, գարնան գեղեցիկ ամսուն ու ամրան տօթակէզ օրերին երբեմն, ըստ սովորութեան այս կողմերը կը դիմէինք մեր ուսուցչաց հետ խմբովին, ու Գոմաց Ս. Աստուածածնի վանք՝ որ չէ հեռու արդէն, զբօսատեղի էր մեր դըպրոցական թանկագին ժամերուն.

Անզգալապէս դուրս ելնելով Գոմաց թաղէն, մեր հանդէպը 2-3 վայրկեան բացակայութեամբ կը փայլի Գոմս գիւղն և իր վանքն, որք իրենց անխարդախ գեղեցկութեամբ կ'գլլեն այս տեսարանի փառքն եւ կը վարեն մեր խանդն.

Խոսրովայ գետն հոս սահման կը դնէ քաղաքաբաժնի այս մասին՝ Գոմաց և իր վանքի միջև. Այս գետ հոս «Կորճնոց գետ» անուն ալ կ'առնու, — տեղէս երկու ժամու չափ դէպի հիւսիս եղող Կորճնոց Ս. Գէորգ անուն աւերակ վանքի անուամբ —, թէ՛ այս պատմական անուն և թէ՛ գետի վճիտ և կաթնահամ հոսումը, կը հետաքրքրեն զիս ասելու՝ մի՞ գուցէ հին Կորճէացւոց ուրուական լինի դա.

Գոմս գիւղ, որ 30-35 տնուոր հայ գեղջուկներու օթարան մ'է, կը գըտնուի Խոսրովայ գետի հիւսիսակողմը. Բնականէն օժտեալ ըստ ամենայնի, իսկ աւա՜ղ, անբնական պարագայներէն լքեալ... Եւ որքան որ այս գիւղը քաղաքին մերձաւորութեամբ նորա մի թաղը կրնայ համարուիլ, սակայն իր ներքին կացութեամբ ա՛յնքան աղգահատելի է, որչափ չեն թերեւս օրերով հեռաւոր շատ մը գիւղերը. Տեղացիներու մի մաս կ'զբաղի թեթեւ երկրագործութեամբ և ոմանք ջաղացպանութեամբ և մէկ երկու նախնական արհեստներով. Մնացածներն՝ իրենց տանց թուով, պանդխտութեան մէջ կը մաշին. Արդեօք կա՞յ գիւղ մ'որ պանդխտութեան անունով կապուած իւր սիրելի արտաւազդներ չունենայ.

Գոմս գիւղի հիւսիսային արեւելակողմն՝ երկու քարընկէց հեռու հիմնուած է Ս. Աստուածածնի վանքը. սրբատաշ քարերէ կերտեալ նորա գողտրիկ տաճարի փայլուն և բարձր զանգակատուն գլխոյ մ'է կարծես հմայիչ որ կը շքաւորէ իր չուրջ գտնուող 8-10 խցիկներն և 2-3 խորտուբորտ գոմերը. Տաճարի աջ թեւի տակը կը բարձրանայ այն մանուկ վարժարանի շէնքն՝ որոյ ամբողջութիւնը Բաղէշի առաջնակարգ վաճառականներէն Շօղիկեան ազնիւ գերդաստանի նահապետ Մեծ. Մ. Ղարիպեան էֆէնտիի ազգասիրական բարեգործութիւնը կը յարաբերէ. Թէև երկու տարիէ հետէ այս վանուց մէջ բացուած էր մի վարժարան՝ իբր աւլնթեր եղող գիւղի և թաղի 20-25 ուսանող մանկանց համար, բայց դպրոցի յարմար շէնքի մը բացակայութիւնը մեծ պակաս մ'էր այս գործի արդիւնաւորման և յառաջատեւման. Այս կարեւոր նկատումները թելադրեցին Շօղիկեան Մեծ. Մ. Ղ. էֆէնտիի ուսումնասիրական զգացումներն անցեալ ամի գարնան ձեռնարկելու այդ գովելի գործին ու 70 լիրայէ աւելի ծախքով կանգնեց մէկ սերտարանով, զոյգ մը դասարանով և մէկ սրահով երկյարկ դպրոցի մը համեստ շէնքն, անմահ յիշատակ իր բարի գործառնութեան. Երանի՜ թէ մեր ազնիւ հայրենակից մեծատուններէ շատերն օգտէին այս պարագայէն.

Բաւական գոհացուցիչ է վանուցս ներկայ վիճակը, թէև անցեալին կրած է անտնտեսագիտական տխուր հարուածներ՝ որոց հետքեր դեռ չեն բոլորովին անհետ. ունի նա հողային բաւական կալուածներ և մէկ քանի թեմական գիւղեր որոց արդեամբ կրնայ նախանձելի լինել եթէ՝ նորա ներկայ Պատ. Հոգաբարձութեան եռանդը չը սառի և խոչընդոտներն ընկըլին.

Լեռներ՝ որք կը շրջապատեն այս վանքն և գիւղը՝ վեհութեան փայլ մը կ'ընձեռեն նոցա ու անմահական բոյր մը կ'ազդեն օդին և ջրին՝ որոնք տեղւոյս երկնապարգեւն են. Ծառերն ու ծաղիկներն որ կը պճնեն տեղւոյս գարունը՝ «Թաշալթիակ»ի և «Խաց Աղբիւր»ների մեղրածորան կայլակների հետ կ'օբանչացնեն հասարակ մահկանացուներն որք աստ գտնուած միջոցին իրենքզիրենք անմահից աշխարհ կ'երեւակայեն լինել. Երբ պանդխտութեան մէջ նստած կը գրեմ այս տողերը, մըտովի այդ տեսարանը կ'երազեմ, ու յափշտակուած հոգւով դպրոցական հոգեկից ընկերներիս հետ այն թարմ դալարներու վրայ, ուռենիներու յանկուցիչ հովանեաց ներքեւ, հարիւրաւոր անգամ զբօսնուլ, խնդալ, բերկրել և երգելու քաղցր յիշատակները կը մտաբերեմ, «Մանկութեան օրեր, երազի նման, անցաք գնացիք, ալ չէք դառնալու» իմ սիրական երգը մրմնջելով.

Ղ. Պ. ՆԱՀԱՊԵՏԵԱՆ

ԻՏԱԼԻՈՅ ԿԱՐՄԻՐ-ԽԱՉԻ ՎԻՃԱԿԱՀԱՆՈՒԹԻՒՆ

ԴՐԱՄԱՏՈՒՆ Ժ. Տ. ԾԱՆԷԹՈՅԻ

ՂԱԼԱԹԻԱ, ԳՈՄԻՍԻՕՆ ԽԱՆ, ԹԻՒ 18

Ժօրճ Ծանէթօյ էֆէնտիի դրամատունն հասարակութեան կը յանձնարարէ գնել Իտալիոյ Կարմիր Խաչի վիճակահանութեան տոմսերն որք մեծ գումարներ կը շահին. Այս տոմսեր կը գտնուին Իտալիոյ Թագաւորին և Թագուհւոյն հովանաւորութեան ներքեւ և իտալական կառավարութեան կողմէ եւս վաւերացեալ են.

ՄԵԾ ԲԱԺԻՆՆԵՐՆ ԵՆ 100,000, 50,000, 35,000, 30,000, 20,000 և 15,000 ֆրանք.

Փոքր գումարներ շահող տոմսերը մինչեւ որ մեծ գումար մը շահին, հետզհետէ քաշուող վիճակահանութեանց մէջ պիտի գտնուին.

Վիճակահանութեան տոմսերու գինն է 150 ղրուշ.

Այս տոմսերն ամեն կերպիւ ԱՊԱՀՈՎԵԱԼ և ընդունելի են. Բաց ի 40 և 35 ֆրանքէ նաեւ ՄԵԾԱՄԵԾ ԳՈՒՄԱՐՆԵՐ պիտի շահին ԱՆՊԱՏՃԱՌ. Տոմսակի գնման առթիւ դրուած գումարը չը կորսուիր. Տոմսակը գնողները կրնան իրենց բախտը փորձել որչափ ժամանակ որ ուզեն. Տոմսերը կը ծախուին եւրոպական սակարաններու գնով. Վերջապէս ով որ այս տոմսերէն գնէ, կրնայ ձրիաբար ՄԵԾ ՀԱՐՍՏՈՒԹԵԱՆ մը տէր լինիլ.

Կարմիր Խաչի վիճակահանութեան բուն տոմսերը միմիայն Ժօրճ Ծանէթօյ էֆէնտիի դրամատունը կը վաճառուին. վաճառման օրերն յատկապէս պիտի ծանուցուին և իւրաքանչիւր տոմսակ Ծանէթօյ էֆէնտիի կնիքը պիտի կրէ. Առանց կնիքի և վաճառման [illegible] տոմսերն ԱՆՎԱՒԵՐ պիտի նկատուին. Գնողք պարտին ժամանակին դիմել Ծանէթօյ էֆէնտիի դրամատունն ի Ղալաթիա, Գոմիսիօն Խանի դուռը թիւ 18. Գաւառներէ եկած յանձնարարութիւնք կ'ընդունուին պայմանաւ որ տոմսին գինը մէկտեղ ղրկուի.

Սոյն տոմսերու պայմաններն և հրահանգները պարունակող ցուցակները ձրիաբար կը տրուին փափաքողաց.

Յառաջիկայ մայիս 1 (Ն. Տ.) քաշուելիք վիճակահանութեան [illegible] կը վաճառուին նոյն դրամատունն, ամբողջը քսան և մէկ քառորդն հինգ ղրուշի.

ԱՅԼ ԵՒ ԱՅԼՔ

ՇՆՈՐՀԱՒՈՐԱԿԱՆ ՀԵՌԱԳԻՐՔ. Պերլինի պաշտօնական օրագիրն հրատարակած է Վիլհէլմ կայսեր ծննդեան 90րդ. տարեդարձին առթիւ ուղղակի Ն. Վեհափառութեան ուղղուած հեռագրոց վիճակագիրն ըստ այսմ ծերունի վեհապետն 1297 հեռագիր ստացեր է Գերմանիոյ զանազան պետութիւններէն, 37 Աւստրո-Հունգարիայէն, 36 Ռուսիայէն, 31 Անգլիայէն և Իռլանտայէն, 16 Հոլանտայէն, 18 Զուիցերիայէն, 19 Իտալիայէն, 11 Շուէտ-Նորվեկիայէն, 7 Ֆրանսայէն, 6 Պելճիայէն, 4 Եւրոպական Թուրքիայէն, 4 Սպանիայէն, 7 Ռումանիայէն, 5 Տանիմարքայէն, և 1 Բորդուկալէն, այսինքն ընդ ամենն 1517 հեռագիր Եւրոպայէն.

Ասիական Թուրքիայէն ստացեր է 4 հեռագիր, Հնդկաստանէն 11, Չինաստանէն 4, Ճափոնէ 3, Պարսկաստանէ 1, այսինքն ընդ ամենը 23 հեռագիր Ասիայէն.

Հիւսիսային Ամերիկայի անգլիական գաղթականութիւնք ղրկեր են նմա 8 հեռագիր, Մ. Նահանգք 60, Մեքսիկա 8, Կեդրոնական Ամերիկա 8, Հարաւային Ամերիկա 11, այսինքն ընդ ամենը 62 հեռագիր Ամերիկայէն.

Ափրիկէ ղրկած է 10 հեռագիր և Աւստրալիա 6.

Հետեւաբար կայսրն ստացած է ընդ ամենն 1648 հեռագիր.

Կ'սպասուէր ի հարկէ որ այդ շնորհաւորական հեռագիրք շատ աւելի բազմաթիւ լինէին. Միայն թէ, գերման պաշտօնական թերթին նշանակած թիւը գոգցես ճակատագրական զուգադիպութիւն մ'ունի. Արդարեւ, եթէ գումարենք այդ 1648 թուոյն առաջին և վերջին թուանշանները, կ'ունենանք՝ $1 + 8 = 9$.

Ապա գումարելով կեդրոնի թուանշանները. 6 և 4, և գումարէն հանելով վերեւ ձեռք բերուած թուանշանն, 9, կ'ունենանք՝ $6 + 4 - 9 = 1$.

Եւ այսպէս կ'ունենանք 91, որ Վիլհէլմ կայսեր ճիշդ տարիքն է.

1, 6, 4, 8 թուանշանները գումարելով կ'ունենանք 19, զոր եթէ շրջենք, կ'ունենանք դարձեալ 91.

— —

ԹՈՒՂԹԷ ՏԱԿԱՌ. Օր չանցնիր որ Եւրոպայի և մանաւանդ Միացեալ Նահանգաց մէջ թուղթի նոր կիրառութիւն մը չյայտնուի. Ասկէ առաջ ունէինք թուղթէ օձիքներ, թուղթէ շապիկներ, թուղթէ տուներ, վերջապէս երկաթուղւոյ թղթեայ գծեր. Պրուսէլ իւր Դատական նոր Պալատն համար թղթեայ գմբէթ մը շինած էր.

Եւ ահա այսօր Միացեալ Նահանգներէ կը գրեն թէ Իօվայի մէջ տակառի մը գործարան օրը հինգ թանչ թուղթով 1600 ալիւրի տակառ կը շինէ. Այս տակառներն, ուրիշ յատկութիւններէ զատ, չափազանց թեթեւ լինելու արժանիքն ունին. իւրաքանչիւրն հազիւ երեք քիլոկրամ կը կշռէ.

— —

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԲԱՐԲԵՐ. Բարիզեան լրագրոյ մը մէջ կը գտնենք հետեւեալ զուարճալի մանրավէպը.

Լոնտոնի թատրոններէ միոյն տնօրէնը հին գլխարկ մ'ունէր, բոլորովին մաշած, տեղ տեղ ալ դեղնած. Առտու մը, տեսնելով որ ալ գործածելու բան չէր, հանեց իւր ամենէն հաւատարիմ ծառային տուաւ զայն.

Քանի մ'օր յետոյ, Անգլիացին իւր ծառային գլխուն վրայ տեսաւ նորկեկ գլխարկ մը, սեւ ու փայլուն.

—Ո՞ւրկից գնեցիր այդ գլխարկն, հարցուց.

—Ձեր տուածն է.

—Անհնա՛ր է, անհնա՛ր.

—Կը ներէք, միեւնոյն գլխարկն է, միայն թէ ամսու գնով նորոգել տուի խանութպանի մը.

—Ո՞րչափ վճարեցիր.

—Երկու շիլին.

—Ա՛ռ սա երկու շիլինգ . . . գլխարկս ետ տուր.

— —

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԲԱՐԲԵՐ. Ամերիկացի վաճառական մը, որ որդին համալսարանի մը մէջ կը կրթուի, տարեգլխոյ առթիւ շնորհաւորական հեռագիր մը կ'առնու իւր զաւկէն որում կը փութայ պատասխանել հեռագրաւ.

Հեռագրատան պաշտօնէին կը ներկայէ հետեւեալ բանաձեւը.

«Միլ Ք. . . 25, Գոլէ Մէրգատէրէս, Լիմա, Բէրու. Շնորհակալ եմ քու մաղթանքներէդ. Եղիր միշտ աշխատող, խոհական, ճարպիկ, զգոյշ, ժրաջան, անխոնջ, պարկեշտ, եւ հաստատութեան տէր պիտի լինիս. (Ստր.) Ք. . .»

—Քսան և վեց բառ կ'ընէ այս, կ'ըսէ պաշտօնեայն.

—Քսան և վե՞ց բառ, կը պատասխանէ Ամերիկացին, [illegible] լաւ չյարմարիր, քսան և հինգ կը բաւէ. Ջնջէ՛ «պարկեշտ».

ՄԱՆՐ ԼՈՒՐԵՐ

Սպանիոյ վարժապետաց երիցագոյնը վերջերս Օվիէտոյի մէջ մեռեր է 103 տարեկան. Երկու տարի ի վեր, այս յարգամեծար ծերունին դասատու էր. Մեռնելէն քանի մը ամիս առաջ, [illegible] հանել. Երկու փոքրիկ աշակերտներ [illegible] վրայ.

—Լուսանկարչութեան յառաջդիմութիւնը. Բէլճիայի մէջ լուսանկարիչ մը յաջողեր է գնդակ մը լուսանկարել հրացանին փողէն արձակուած միջոցին, երբ մէկ վայրկենի մէջ 449 մեթր արագութեամբ կ'ընթանայ.

—Աշխարհիս գրական և առեւտրական ամենէ թանկագին թանգարաններէ մին, Կոնֆիւկիոսի տունն, Լաւ (Չինաստանի) մօտ, որ 2500 տարիէ ի վեր կանգուն կը մնար, վերջերս հրոյ ճարակ եղեր է. Այս արկած իբր մեծ աղէտք կը նկատուի Չինացւոց կողմէ.

—Հաշիւ եղած է թէ Բարիզի մէջ կան այժմ 2500 [illegible], որոց 1780ը կրթուած են. Այս թուանշաններէն կ'երեւի թէ պաշտօնավարական գործոց նախապատրաստութիւնն ինչ մեծ օգուտ կրնայ քաղել ի հարկին այս [illegible].

—Զատկի առթիւ պապն ընդունած է բոլորովին նոր տեսակ հաւկիթ մը. Հաւկիթը փղոսկրէ է, ներքին կողմն ոսկեայ, և մէջը կը գտնուի կարմիր յակինթ մը ադամանդներով շրջապատուած. Այս նուէրն, որ 50,000 ֆրանքի կը գնահատուի, ըրած է անգլիական բարձրագոյն ազնուականութեան պատկանող տիկին մը.

— Բուէ-Պաբի սպանիական մաքսատան տնօրինութեան մէջ մէկ միլիոն ֆրանքի գողութիւն մը տեղի ունեցեր է. Ոստիկանութիւնը կը փնտռէ յանցաւորները.

Ով որ կ'ուզէ ընտիր ճաշակաւ պատրաստուած ՇԱՊԻԿՆԵՐ և արանց վերաբերեալ ամեն տեսակ ՃԵՐՄԱԿԵՂԷՆՆԵՐ, պէտք է դիմէ

Բէյօղլու, [illegible],

Թիւ 18,

Պ. Հ. ՓԱՓԱԶԵԱՆԻ ԴՈՐԾԱՏՈՒՆՆ

ուր թէ՛ գնոց չափաւորութեան և թէ՛ ապրանաց ընտրութեան մասին կատարեալ գոհացում կը տրուի իրեն.

6—15

ՆԵՐԿԱՐԱՐ

ԱՍԱՏՈՒՐ ԱԼԱՋԱՎՐԵԱՆ պատիւ ունի ծանուցանել արգոյ հասարակութեան թէ փոխադրած է իւր ներկարարի խանութն, ի Մահմուտ փաշա, Թարագճըլար, թիւ 95, ուր ամեն տեսակ կերպասէ զգեստներու [illegible] կը հանուին [illegible] կերպիւ, և կը ներկուին ու կը յարդարուին նոր կերպասէ [illegible]. Յաճախորդք գոհ պիտի մնան նաեւ գնոց չափաւորութենէն.

ԹԱԳՈՒՀԻՈՅՆ ՄԱՆԵԱԿԸ. — Աղեքսանդր Տիւմայի այս հռչակաւորագոյն վէպը (Թարգմ. Բ. Մ. Փօլաճեան) զոր կը հրատարակէ Յ. Քրիստոսիորեան Էֆէնտի, կանոնաւորապէս ի լոյս կ'ընծայուի, յայտ համեստ պայմաններով. Ա. ՀԱՏՈՐՆ հրատարակուած է և կը վաճառուի ի գին 12 ղրուշի. իսկ բաժանորդաց համար 10 ղրուշի. Միւս երեք հատորներն ալ կը հրատարակուին հետզհետէ. Ամբողջ գործը պիտի բաղկանայ 4 հատորէ.

ԳՐԱՏՈՒՆ Գ. ՔԱՐԴԱՐԵԱՆ

Պոլիս, Սալբան Համամ փողոց 14

ՔԱՐԴԱՐԵԱՆ ԳՐԱՏՈՒՆՆ պատրաստ ունի ամեն ԴԱՍԱԳԻՐՔ եւ այլ եւ այլ գիտական եւ վիպական գործեր.

ՔԱՐԴԱՐԵԱՆ ԳՐԱՏՈՒՆՆ յանձն կ'առնու Եւրոպայէն 10 կամ 13 աւուրց մէջ բերելով յանձնել ՀՈՍ նոյն իսկ ՓԱՐԻԶՈՒ ԳՆՈՎ, որ և է գիրք որուն իւրաքանչիւր հատորն արժէ 10 ֆռ. կամ աւելի. այս գնէն նուազ արժող հատորներն փոխ. 5 դրշ հաշւով.

ՔԱՐԴԱՐԵԱՆ ԳՐԱՏՈՒՆՆ մասնաւոր խնամքով կը գործադրէ դասատուներէն եկած ամեն յանձնարարութիւն թէ՛ տեղական եւ թէ՛ եւրոպական գրոց համար. Եւրոպայէն յանձնարարելի գրոց համար վերոյիշեալ գնոց վրայ պէտք է յաւելուլ միայն տեղական փոստային ծախքն.

ՔԱՐԴԱՐԵԱՆ ԳՐԱՏՈՒՆՆ թէ՛ մեծ եւ թէ՛ փոքր քանակութեամբ վաճառումներն կ'ընէ ԱՄԵՆԷՆ ՆՊԱՍՏԱՒՈՐ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐՈՎ. 2

ԱՄԵՆՈՒՐԵՔ ՀԱՐՑՈՒՑԷՔ

Ս. ԺՈՐԺԻ ՌՈՄԸ

ՃԱՇԱԿԵՑԷՔ ԵՒ ԲԱՂԴԱՏԵՑԷՔ

Պ. Պ. Ռ. ՀԱՅՏԸՆ ԵՒ ԸՆԿ.

(Messieurs R. Hayden & Co.)

կը փութան ծանուցանել թէ իրենց ՏԱՐԵԿԱՆ ՋՆՋՕՎ ՎԱՃԱՌՈՒՄԸ

Սկսած է 1887 ապրիլ 6/18 երկուշաբթի, եւ պիտի շարունակէ մինչեւ ամսոյս վերջը.

Կալաթա Բալըքչը փողոց Թ. 4.

11—12

ԻԼԱՆ

ՊԱՆՔԸ ՍԷՐԱՍՔԷՐԻ

Նուլար գիմէյրի, աթէա իւչ պին պէշ եիւզ պէշէյրի պէշ դուրուշ.

Եէտի նումէրօ նէվիճան սիյահ թիմուր թօգա, աթէա ալթը պին պէշէյրի եէտի բարա.

Տօգուզ նումէրօ սիյահ թիմուր թօգա, աթէա եիրմի պէշ պին պէշ եիւզ պէշէյրի տօգուզ բարա.

Օն նումէրօ սիյահ թիմուր թօգա, աթէա օթուզ պին պէշէյրի օն բարա.

Օն պիր նումէրօ սիյահ թիմուր թօգա, աթէա գըրգ տէօրթ պին պէշէյրի օն պիր բարա.

Օն իւչ նումէրօ սիյահ թիմուր թօգա, աթէա օն իքի պին պէշ եիւզ պէշէյրի օն իւչ բարա.

Օն տէօրթ նումէրօ սիյահ թիմուր թօգա, աթէա եիրմի պիր պին պէշէյրի օն տէօրթ բարա.

Եիրմի նումէրօ սիյահ թիմուր թօգա, աթէա իւչ պին պէշէյրի եիրմի բարա.

Սըրթ գամանյօ, եիրմի պին մէթրօ պէշէյրի իքի պուչուք դուրուշ.

[illegible]

[illegible]

15 Նիսան 1887

Նօ. 51 3—3

ՔՐԻՍԹՕՖԼԻ ՈՍԿԵՐՉԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ

Տիեզերական Արուեստահանդէս 1878 ի
ՄԵԾ ՄՐՑԱՆԱԿ
Որ միմիայն տրուած է,
Այն [illegible]

և ՔՐԻՍԹՕՖԼԻ անունն ամբողջ
Միակ երաշխաւորութիւն
Գնորդին համար

ՔՐԻՍԹՕՖԼ ՍՊԱՍՔ

[illegible] ՄԵՏԱՂԻ ՎՐԱՅ ԱՐԾԱԹԱՋՕԾՈՒԱԾ

Առանց հոգ ընելու մեզ դէմ մղուած գնոյ մրցման, որ անշուշտ տեսակին յատկութեան շնորհիւ կրնայ լինել, միշտ պահած ենք մեր արտադրութեանց կատարելութիւնն և հաւատարիմ մնացած ենք մեր սկզբան՝

ԼԱՒԱԳՈՅՆ ԳՈՐԾ ԾԱԽԵԼ ԿԱՐԵԼԻ ԵՂԱԾԻՆ ՉԱՓ ԱԺԱՆ

Գնողին միտքն հանգիստ պահելու համար, նմանապէս պահած ենք

ՄԵՐ ԱՊՐԱՆԱՑ ԼԱՒՈՒԹԻՒՆՆ

ինչպէս որ մեր քսանամեայ փորձառութիւնն անհրաժեշտ ցոյց տուած է մեզ։

Գնողին համար իբր միակ երաշխաւորութիւն, պէտք է որ ապրանաց վրայ գտնուի գործարանին Նշանն և ՔՐԻՍԹՕՖԼ անունն ամբողջ տառերով։

Կ. Պոլսոյ և Թուրքիոյ համար մեր միակ ներկայացուցիչներն են ՊՈՐԹՈԼԻ ԵՂԲԱՐՔ, Ի ՊՕՆ ՄԱՐՇԷ, 354, Բերայի մեծ փողոց, ուր գնողք կրնան վստահ լինել, որպէս կ'երաշխաւորենք, թէ մեր անուամբ սարքին ապրանք չպիտի ծախուի իրենց,

ՔՐԻՍԹՕՖԼ և ԸՆԿ

ԻԼԱՆ

ՊԱՊԸ ՍԷՐԱՍՔԵՐԻ

Կատանա եէմ Թօպրասը պէհէրի տէօրթ պուչուգ ղուրուշ։

Գարկիր վէ էսմէր եէմ Թօպրասը պէհէրի իւչ ղուրուշ պիր սէքիզ։

Եագալը կատանա չուլը պէհէրի գըրգ ղուրուշ։

Գարկիր չուլը պէհէրի օթուզ տէօրթ պուչուգ ղուրուշ։

Ատի մէքիարի չուլը պէհէրի օթուզ ղուրուշ։

Քէչէլի կատանա պէլլէմէսի պէհէրի օն իւչ ղուրուշ։

Ատի քէչէլի պէլլէմէ պէհէրի օն պիր պուչուգ ղուրուշ։

Գըլ փաչա պէհէրի պիր ղուրուշ օթուզ պէշ գըրգ։

Ջուլ գօլանը պէլլէմէ պէհէրի սէքիզ ղուրուշ իւչ տէօրթ։

Ատի սէմէր գօլանը պէհէրի իքի ղուրուշ պիր սէքիզ։

Գըլ գօսփօն պէհէրի իքի ղուրուշ պիր սէքիզ։

Կէպրէ պէհէր չիֆթի իքի ղուրուշ։

Թիմար սըւփիրչէսի ատէտի եիրմի պէշ փարա։

Ինճէ գըննապ պէհէր աթիգ գըլջէսի օն իւչ ղուրուշ։

Սաման իչուն Թէլ քալպուր պէհէրի օն իքի պուչուգ ղուրուշ։

Շաիր իչուն Թէլ քալպուր պէհէրի օն պիր ղուրուշ։

Կատանա Նալը պէհէր քէսիմի տէօրթ ղուրուշ։

Գարկիր Նալը պէհէր քէսիմի իքի ղուրուշ։

Էօքիւզ Նալը պէհէր քէսիմի պիր ղուրուշ։

Կատանա մըխը պէհէր պին ատէտի գըրգ սէքիզ ղուրուշ։

Գարկիր մըխը պէհէր պին ատէտի գըրգ սէքիզ ղուրուշ։

Խօթէր մըխը պէհէր պին ատէտի գըրգ իւչ ղուրուշ։

Էօքիւզ մըխը պէհէր պին ատէտի օն սէքիզ ղուրուշ։

Սէլանիք Փըրդասընտա պուլունան հայվանաթ իչուն պիր սէնէ զարֆընտա լիւզումի մըգտար ալընմագ իւզրէ մաճալինտէ մէվգըլի միւնագասայա գօնուլան պալատէ մուրաքգամ եիրմի իւչ գալէմ էշեա ֆիյաթը մուրաքգամալէրի իլէ Սէլանիքտէ Թալիպի էօգտէսինտէ օլուպ Թարիխտէն իթիպարէն օն կիւն զարֆընտա Տէրսաատէթտէ տախի զուհուր իտէճէք Թալիպլէրին Թէնզիլաթը գապուլ օլունաճաղընտան իթայա Թալիպ վար իսէ մագամը Սէրասքէրի լէվազըմաթը [illegible] տաիրէսինտէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։

14 Նիսան 1887

3—3

ԻԼԱՆ

ԽԱԶԻՆԷԻ ԽԱՍՍԱԻ ՇԱՀԱՆԷ

Երզագ անպարընտա ալընաճագ Ինկիլիզ քիւրիւճիւնի գարարը գաթիսի իչուն Նիսանը րումինին եիրմի իքինճի չարշէնպահ կիւնիւ վիրիլէճէկինտէն, Թալիպ օլանլարըն էժմը մէզքիւրտէ սաաթ ալթըտան Նիհայէթ տօգուզա գատար վէ Սիպիր եաղընըն տախի միւնագասասընա պաշլանաճաղընտան, բազար վէ չարշէնպահ կիւնլէրի Խազինէի Խասսաի Շահանէյէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։

15 Նիսան 303

2—3

ԻԼԱՆ

ԽԱԶԻՆԷԻ ԽԱՍՍԱԻ ՇԱՀԱՆԷ

Երզագ անպարընտա ալընաճագ սէպզէնին գարարը գաթիսի իչուն Նիսանը րումինին օն տօգուզընճը բազար կիւնիւ վիրիլէճէկինտէն, Թալիպ օլանլարըն էժմը մէզքիւրտէ Խազինէի Խասսաի Շահանէյէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։

15 Նիսան 303

2—3

HUILE DE FOIE DE MORUE DÉSINFECTÉE

ՇԷՎՐԻԷԻ ՄՈՐՈՒ ՁԿԱՆ ԻՒՂ ՔՏՈՒԱԾ

de CHEVRIER

Առաջնակարգ դեղագործ ի Փարիզ, ասպետ Պատւոյ լէգէոնի, վարձատրեալ Բ. կարգի Մէճիտիէով, գոմանտէր Իզապէլ-լա-Գաթօլիք պատուանշանին։

ՃԵՐՄԱԿ ԵՒ ԹՈՒԽ

Մորիւ ձկան իւղը խոյծղանով զտելով, Պ. Շէվրիէ այդ հեղուկին տուած է ախորժելի համ և հոտ, միանգամայն աւելցնելով անոր բուժիչ յատկութիւնները։

Այս գիւտին պատճառաւ հնարիչը մեծամեծ վարձատրութիւններ առած է, մինչ և պատուոյ վկայական։

Ամբողջ աշխարհիս բժիշկք կը նախադասեն զայն ամեն տեսակներէն։

ԵՐԿԱԹԱԽԱՌՆ

Պ. Շէվրիէ իւր գիւտը կատարելագործած է խառնելով ֆերով Մորիւ ձկան երկաթախառն իւղ մը պատրաստելով։ Հակառակ այս յաւելման, իւղը դիւրաւ կը մարսուի և բնաւ անհանգստութիւն չպատճառեր։ Ուստի նախընտրելի է միւս բոլոր երկաթախառն պատրաստութիւններէն և յաջողութեամբ կը գործածուի Թոքախտի, Պրոնշիթի, Վատութեան և Խոյլի համար։ Մանաւանդ կը յարմարի տկարակազմ անձանց։

Ընդհ. մթերանոց, Կեդր. դեղր. Ն. ԹԷՕՏՈՐԻՏԷՍ, 244, Մեծ փողոց Բերայի, Կ. Պոլիս Միեւնոյն դեղատան մէջ կը գտնուի նաեւ ՇԷՎՐԻԷԻ կազդուրիչ ԳՕԳԱՅԻ ԳԻՆԻՆ։

ՍԻԿԱՐԷԹԻ
ՃՇՄԱՐԻՏ
ԾԽՈՂՆԵՐԸ
[illegible] գործածեն,
միմիայն

JOB

կամ բնաւ չծխել
ԺԱՆ ՊԱՐՏՈՒ
Ստորագրութիւն
Jn Bardou

այս Նշանով միայն կը շինուի

ԱՌ ԼՈՒՍԱՆԿԱՐՉԱՑ ԵՒ ԱՐՈՒԵՍՏԱՍԷՐՍ

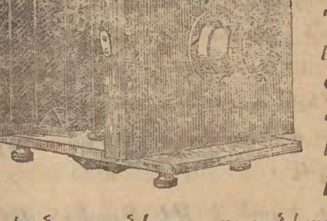

Կը ծանուցուի մայրաքաղաքիս և գաւառաց լուսանկարչաց և արուեստասիրաց թէ փառաւորապէս մեծ մասնաւոր ճիւղ մը հաստատած եմ ծախելու համար լուսանկարչութեան ամեն պիտոյք, ինչպէս՝ Ամբողջ գործիք արուեստասիրաց համար, Շամբր Նուար, ամեն տեսակ Օպժէքթիֆներ, Փրիվէթ, Ալպիւմին և պլաթին թուղթեր, Փարիտոններ, Շասիներ, Լափոտներ, Արծաթի Ժէլաթինօ Պրոմիւրով վայրկենական պլաքներ, լուսանկարչութեան համար քիմիական նիւթեր, այս ամենը խիստ ընտիր և Եւրոպիոյ մեծ վաճառատանց գնով։

Չետեւաբար կը խնդրեմ անոնցմէ որք հետաքրքիր են լուսանկարչութեան, գալ այցելել մթերանոցս ուր պիտի գտնեն ամեն տեսակ ապրանք։

ԵՄ. Ֆ. ՄԵՐՃԱՆՕՖ
54 և 56, Մէյտանճըգ փողոց, Պահչէ-Գաբու

ՏՕՔԹՕՐ ԱՅԵՐԻ

ՉԷՐՐԻ ՓԷՔԹՕՐԱԼՆ

Տօքթօր Այէրի Չէրրի Փէքթօրալն արագապէս կը բուժէ հարբուխները, հազերը, կոկորդի վէրքը, փողայիւք, բորբոքումն հազագի, բորբոքումն շնչափողի, շնչարգելութիւն եւն։

Այս դեղը հրաշալի կերպիւ կը զօրացնէ տկար թոքերը, կը հանդարտեցնէ թոքային գրգռումները, և կապուտ հազի և յառաջացեալ թոքախտի համար միակ դարմանն է, որ հզօրապէս կ'ամփոփէ ու կը կազդուրէ։

Տր. Այէրի Չէրրի Փէքթօրալն այնքան մեծ համբաւ առած է իբրեւ ամենէն հզօրագոյն դարմանն զոր գիտութիւնը ի լոյս ընծայեց, շնորհիւ նորա կոկորդի և թոքային տկարութեանց վերայ ունեցած ուժգին և միօրինակ նուաճող ազդեցութեան է, որով միանգամայն իւր առաքինութեանց ջատագովն և պաշտպանը կը հանդիսանայ։

Չկայ ամենեւին դեղ մը որ կրնայ այնքան կարեւոր լինել հիւանդին քան զայս, և կամ աւելի արժանիք ունենայ նորա կատարեալ վստահութիւնը գրաւելու։

Չէրրի Փէքթօրալի ընտանեկան գործածութեան համար եղած ուրիշ ամեն դեղերէ գերազանցն է և համեղ. քանզի շատ հաճելի լինելով՝ փոքր տղայք շատ դիւրաւ կ'առնուն։

Գործածութեան եղանակը շիշերուն հետ կը տրուի։ Կեդրոնատեղին է Ս. Մ. ՄԻՆԱՍԵԱՆ և ԸՆԿԵՐԱՑ Ամերիկեան վաճառատանն, ի Ղալաթիա Կ. Պոլսոյ։ Կը ծախուի նաեւ քաղաքիս մէջ գտնուող գլխաւոր դեղատանց քով։

ԻԼԱՆ

Նալօվա տախիլինտէ Պօրու գարիէսինէ սիր սաաթ մէսաֆէտէ պուլունան Տաղ համամը Նամ ըլըճանըն պու քէրրէ մէվսիմի Թէքարրուպ իթմիշինտէն վէ մէզքիւր համամլարըն Նէ տէրէճէ վիճուտէ Նաֆի օլտուղընա տայիր իլանէ հաճէթ կէօրիւլմէյուպ [illegible] Մէզքիւր ըլըճանըն [illegible] վէ [illegible] իլան օլունուր։

Նալօվա 1 Ապրիլ 1887

ՅԱԿՈԲ ՔԷՕՄԻՒՐՃԵԱՆ

7—15

ՋՂԱՅԻՆ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԻՒՆՔ

Լուսնոտութիւն, Խելաի, Ակնամրցութիւն, Ողնածուծի հիւանդութիւնք, Գլխու պտոյտք, Ուղեղի յոգնութիւն, Գլխացաւ, Քնատութիւն ապահովապէս կը բուժին

ՀԷՆՐԻ ՄՈՒՌԻ ՕՇԱՐԱԿՈՎ

15 տարուան փորձառութիւն Բարիզի հիւանդանոցաց մէջ

ԲԱԴ ԵՒ ՍԻՐՕ

Տ'ԷՍԳԱՐԳՕ ՏԸ ՄԻՒՌ

ՀԱՐԲՈՒԽԸ, կոկորդի և կուրծքի տկարութիւնք, կապոյտ հազն եւս անպատճառ կը բուժեն

Մեծաքանակ կը վաճառուի ի Դեղագործական Մթերանոցն, 35, Մեծ փողոց Ղալաթայի։

ՊԱՏՈՒԱՍՏ

ՀԱՆՐՕԳՈՒՏ ԱԶԴ

ՏՈՔԹԷՕՐ ՀԻՒՆՔԵԱՐՊԷՅԵՆՏԵԱՆ պատիւ ունի ծանուցանել թէ հասարակութիւնը զերծ պահելու համար տարափոխիկ հիւանդութիւններէ որք երբեմն կը փոխանցուին՝ թեւէ թեւ պատուաստմամբ, ուղղակի յարաբերութեան մտած է Եւրոպայի կարեւորագոյն հաստատութեանց միոյն հետ որ պատուաստ կը մշակէ եւ կանոնաւորապէս կ'ստանայ ԿՈՎՈՒ ԹԱՐՄ ՊԱՏՈՒԱՍՏ։

Պատուաստը կը կատարուի

Քիւչիւքեան եղբարց դեղարանը (Պոլիս, կամուրջի գլուխ, Թիւ 77) ամեն օր ժամ 7-8 ըստ Թրքաց, ի բաց առեալ կիրակի օրերը, եւ ամեն կիրակի օր յիւր բնակարանն (Բերա, Սիլլօղլու փողոց Թիւ 5), ժամ 7 էն 8։

Անասնական պատուաստի կեդրոնատեղին է Քիւչիւքեան եղբարց դեղարանն ի Պոլիս, եւ ի Բերա, Մեծ փողոց, Թիւ 168։

ԽԵՆԱՒՍԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԵՒ ՄԱՐՈՔԵԱՆ

Ն. ՌԱՔԷԼ ԵՒ ԸՆԿ.

[illegible] և Ռօպէնի մէջ կանոնաւորապէս բանող

Մարսիլիա երթալիք յառաջիկայ շոգենաւն է Ա[illegible]նէ որ պիտի մեկնի մայիս 2ին։

Ուղղակի և [illegible] ուղեւորութիւն

Նաւուղիէքի, ուղեւորութեան և այլ տեղեկութեանց համար

Դիմել առ գործակատարն
ԹԻՆԻՈԹԻ ԲԸՊՈՒԼ
Թիւ 17-18 Քիւչիւք Միլլէթ
514 Մումհանէ փողոց, Թիւ 14

ՄՈՍ

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

Լիվէրփուլի և Մէնչէսթըրի մէջ բանող շոգենաւք

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Քանտաքար	4200	Աթրիպ	3000
Ֆէրօս	4000	Օզիրիս	3000
Տամիէթ	4000	Նէքթօ	300
Սէզօստրիս	3250	Քերրա	300
Թիպս	3250	Լոթիւս	80
[illegible]	3250	Օլինտա	800
Մարէօթիս	3250	Սէտիլ	700

Դիմել առ Ժ. Թ. ՈՒԻԹՈԼ և ԸՆԿ.
Ուիթոլ խան
ՃԷՅՄՍ ՄՈՍ և ԸՆԿ
513 31, Ճէյմս Սդրիդ, Լիվրբուլ

ՖՐԷՏ ԼԷՅԼԱՆՏ

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ

Որք կանոնաւորապէս կը բանին Լիվէրփուլէ և Պէլֆասթէ մէջ.

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Ալճէրիան	2500	Ֆավոնեան	3700
[illegible]	2500	Ֆլամինեան	3700
[illegible]	2500	Ֆլավիան	3700
Աթէնեան	2300	Իպերեան	5500
Արմէնեան	3700	Իլլիրեան	5500
Բավարեան	6000	Իսթրիան	5500
[illegible]	3000	Լէպրիան	2200
Քասփեան	800	Լիպտսիան	2500
[illegible]	2000	Լիզպոն	800
[illegible]	700	Օփօրթօ	700
[illegible]	3700	Պէրսեան	3800
[illegible]	3700	Վալէնսիան	6800
[illegible]	3700	Վըրճինեան	6800

Ուղեւորներու համար ամեն դիւրութիւն

Այլ մանրամասնութեանց համար դիմել
ՖՐԷՏԷՐԻՔ ԼԷՅԼԱՆՏ
Գործակալ
Թիւ 34, 35, 36, Քիւչիւք Միլլէթ խան, Ղալաթիա
Նաւատէրք, Ֆրէտէրիք Ֆրէտ, Լէյլանտ և ընկ. Լիվրբուլ

Գործակալութիւնք
Կ. Պոլիս, Էտուարտ Լաֆոնթէն.
Զմիւռնիա, Պ. Զ. Քարվէր Եղբարք
Աղեքսանդրիա, Կ. Լ. [illegible] և ընկ.
Մալթա, Ա. Քամիլլէրի.
Շիրա, Ն. Մ. Մավրոկորտատօ.
Ջիպրալթար, [illegible] և ընկ.
512

ԲԱՐԲԱՇԱՆԻ

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

Լիվէրփուլի, Մէնչէսթըրի և Օտէսայի մէջ կանոնաւորապէս բանող

Անուանք	Թոնոյ	Նաւապետք
Այա Սոֆիա	3,000	Պէքը
Սմիրնա	2,500	Ռոճըրս
[illegible]	2,500	Գուքսըն
Լեպանոն	3,500	Ռէյլի
Մակեդոնիա	3,500	Մորկ
Բումէլիա	2,800	Ֆօթըրկիլ

Ընկերութիւնն օրինաւոր գներով վաճառք կ'ընդունի Եւրոպական երկիրներ և Ամերիկայի համար։

Ամեն դիւրութիւն և հանգստութիւն կը տրուին ուղեւորաց։

Դիմել առ ԴԱՆԻԷԼ ԲԱԲԱ ԵՒ ԸՆԿ.
513 Գործակալ

ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԻՒՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՈՒՑ

Ընդ մէջ Անգլիոյ, Կ. Պոլսոյ և Օտեսայի

ԹՈՎՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ ՈՐԴԻՔ ԵՒ ԸՆԿ.

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Ալպանօ	2,000	Լորենզօ	4,500
Անճէլօ	3,000	Մարենկօ	4,300
Արկօ	1,300	Մարթէլլօ	2,500
Պասսանօ	3,500	Միլօ	2,000
Պօրօտինօ	2,200	Նէրօ	2,000
Պրավօ	2,000	Օթէլլօ	5,000
Գէյրօ	2,600	Օրլանտօ	3,000
Գալիփսօ	2,500	Օթրանթօ	4,500
Գամէօ	2,100	Օտտօ	2,000
Գաթօ	2,000	[illegible]	1,200
Գօմօ	2,700	Բալէրմօ	3,200
Տիտօ	2,500	[illegible]	1,700
Տօմինօ	1,800	[illegible]	2,800
Տրաքօ	2,600	Փլէյթօ	4,400
[illegible]	2,600	[illegible]	3,200
Ֆալքօ	800	Պօլօ	3,000
Ֆիտօ	1,700	Ռօմանօ	5,500
Ֆլամինկօ	1,600	Ռօմէօ	3,500
Գալիլէօ	3,500	Սալէրնօ	4,000
Կիթանա	2,200	Սաֆօ	2,000
Կօզօ	1,800	Սիլվիօ	2,000
Կրօտօ	2,200	Սօրէնթօ	4,300
Հիտալկօ		Թասսօ	1,200
Հէրօ	2,000	[illegible]	3,000
Հինտօ	3,000	Թիպէր	1,300
[illegible]	1,200	Թօքիօ	2,800
Ջիւնօ	2,300	[illegible]	3,600
Քէլլօ	2,000	[illegible]	1600
Քօլփինօ	2,200	Զէպրա	3,000
Լէօ	2,000	Զէրօ	11,0

Ուղեւորներու համար ամեն դիւրութիւնք կ'ընծայուին

Այլ մանրամասնութեանց համար դիմել առ
ՖՐԷՏԷՐԻՔ ՀԻԼՏ ԵՒ ԸՆԿ.
Գործակալք
Թիւ 17-18, Քիւչիւք Միլլէթ խան Ղալաթիա
514

Արտօնատէր Օ. ՏԱՄԱՏԵԱՆ
ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ԼՐԱԳՐՈՑ

ՖՐԱՆՔՕ-ՀՕՆԿՐՈՒԱԶ

ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎՈՒԹԵԱՆ ՊԻՒՍՏԱՐԷՍԹԻ

ՀԱՆԴԵՐՁ ՎԻՃԱԿ ՀԱՆՈՒԹԵԱՄԲ

Արտօնեալ դրամագլուխ	20,000,000
Գանձեալ »	10,000,000
Մահուան արկածից դէմ պահեստի	10,000,000

Արեւելից Տնօրէն. Մ. Էօժէն Բարաբօր
» լիազօր գործակալ. Մ. Նազարէթ Եազըճեան

Ֆրանքօ-Հունգարական կենաց անանուն ընկերութիւնը խիստ դիւրամատչելի պայմաններով մահուան դէմ ապահովութիւններ կ'ընդունի, նոյնպէս փոքր տղայոց և աղջկանց ի չափահասութեան վճարելի պայմանաւ։

Անհատն կը համարիմ ըսել թէ ամեն ընտանեաց և զաւակաց տէր անձանց իբր նախնական պարտականութիւն մ'է տարեկան փոքրիկ զոհողութեամբ մը իւր կեանքն և իւր զաւակաց ապագան ապահովել. կամ ի ծերութեան օրերու և կամ յետ մահու իւր սիրելի կնոջ և զաւակունքը, աղքատութեան սոսկալի ճիրաններէն հեռի պահելու համար. ուստի արդոյ հասարակութեան լուրջ ուշադրութիւնը կը հրաւիրեմ Ֆրանքօ-Հունգարական ընկերութեան շահաւէտ պայմաններուն և վճարահանութեան մասնաւոր տեսակներուն որ մէն մի տարի Պիստարէթի մէջ ի ներկայութեան կայսերական պաշտօնէից տեղի կ'ունենան, մէն մի շահող Թիւ 100 անգլիական ոսկի շահելու պայմանաւ։

Աւելի ընդարձակ և կարեւոր տեղեկութիւններ ստանալու համար պէտք է դիմել առ վարչութիւն։

Ամեն լեզուէ յայտարարութիւնք ձրի կը տրուին։

Օրինակ.—30 տարու անձ մը տարին մի անգամ 4 ½ ոսկի տալով 200 անգլիական ոսկիի ապագայ մը պատրաստած կըլլայ իւր ընտանեաց եւն. եւն։

Փափաքողք ազատ են ընկերութեանս պատուաւորութեան և հաստատութեան մասին տեղեկութիւն ստանալ Եւրոպայի մեծ դրամատուններէն։

CAISSE GENERALE D'EPARGNE ET DE CREDIT

Գնումն և վաճառումն ամեն տեսակ արժէթղթոց

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՍՆՏՈՒԿ

Գանձումն ամեն տեսակ կտրօններու

ԽՆԱՅՈՂՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ՎԱՐԿԻ

Կեդրոնատեղի 116, Հրապարակ Լաֆայէթ, Բարիզ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ 1,000,000 ՖՐԱՆՔ

Կանխիկ և «ապառիկ» վաճառումն ֆրանսական բաժնեւոր պարտաթղթոց — Վիլ տը Բարի 3 % փոխառութիւն 1868 ի, 69 ի, 71 ի, 75 ի, 76 ի (4 %), Գրէտի Ֆոնսիէ տը Ֆրանս 1853 (3 %) Գոմիւնալ 1860, 79, 80, Ֆոնսիէր 1877, 79, Պոնք Իբօթէգէռ 1880, Վիլ տը Լիօն 1880, Լիլ 1860, Ամիէն 1881, ¼ Վիլ տը Բարի 1871, ⅕ Գոմիւնալ 1860, ⅒ Ֆոնսիէր 1883 եւն. եւն։

Վիճակահանութիւնք տեղի կ'ունենան ամեն ամիս և գլխաւոր բաժիններն են 5,000, 10,000, 20,000, 30,000, 40,000, 50,000, 100,000 և 200,000 ֆրանք։

ԽՆԱՅՈՂՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ՎԱՐԿԻ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՍՆՏՈՒԿՆ կը վաճառէ այս ամեն արժէթղթերն ի փոխարէն ամսական 5, 10 և 20 ֆրանքի։ Գնողն անմիջապէս կ'ստանայ իւր պարտաթղթոց Թիւերն և իրաւունք կ'ունենայ թէ՛ վիճակահանութեանց և թէ՛ տոկոսի կտրօններուն, «իբր թէ ամբողջովին վճարած լինէր գումարը»։ Ամսական ստացագրերը կը ներկայացուին գնողաց ցոյց տուած բնակարանը։

Ստորագրելու համար, դիմել առ ԱՊՏՈՒԼԼԱՀ ՆԱՍԻ էֆ., ընդհանուր ներկայացուցիչ բովանդակ Թուրքիոյ համար։ Դրասենեակ Թիւ 1, Պահչէ-Գաբու, Կ. Պոլիս։

Գործակալութեանց և ստորագրութեանց խնդիրք Թուրքիոյ գլխաւոր քաղաքներէ՝ ղրկուելու են նմանապէս առ Ա. Նասի էֆէնտի։

Գործակալք
Պ. Յ. Գ. Քէլէշեան, Քոնիա
Պ. Ա. Պէրպէրօղլու, Այնթէպ-Գործակատար
Պ. Յովհաննէս Պ. Գալէմճեան, ի Պրուսա
Պ. Միքայէլ Մօրատեան, ի Զմիր և շրջակայքը
Պ. Ն. Կարաճաեան, ի Սէլանիկ
Պ. Նուպար Աճէլ, ի Դամասկոս՝ Սուրիոյ համար
Պ. Յովհաննէս Նահապետեան, ի Գէլիպօլու

PAPIER FAYARD et BLAYN

ՎԱԹՍՈՒՆ ՏԱՐՈՒԱՆ ՅԱՋՈՂՈՒԹԻՒՆ կը հաստատէ անոր գերազանցութիւնը՝ բժշկելու համար Ռէւմաթիզմը, Վէրքերը, Այրուածներ, Հարբուխները, Կուրծքերը եւայլն։ Գինն է 1 ֆրանք. կը գտնուի ամեն Դեղավաճառաց քով։ Դիմել առ Բարիզ, Սէն-Մէռի փողոց, Թիւ 30։

ՎԻԱԼԻ ԳԻՆԻ

ԿԱԶԴՈՒՐԻՉ
ԶՕՐԱՑՈՒՑԻՉ
ՎԵՐԱՆՈՐՈԳԻՉ

ՔԻՆԱՅՈՎ
ՄՍԻ ՀԻՒԹ
ՖՈՍՖԱԹ ՏԸ ՇՕ

Ամենազդու կազդուրիչն զոր պարտին գործածել Ապաքինողները, Ծերերը, կանայք, տկարակազմ Տղայներն և ամեն փափուկ անձինք։

Բաղկացեալ Մկանանց և Ջղային ու Ոսկրային գրութեանց կազմութեան և Զարգացման յայտ անհրաժեշտ Նիւթերով։

ՎԻԱԼԻ ԳԻՆԻՆ ամենէն ազդու դեղերու միաւորութիւնն է, ընդդէմ Արեան տկարութեան, Դեղնութեան, Թոքախտի, Ստամոքսի ամեն ցաւերու, փորհարութեան, Հիւծման, երկար ապաքինմանց, եւայլն. ի մի բան, Թուլութեան, Վատութեան, Ջղային ուժհատութեան ամեն վիճակներուն որոց շատեր չարաչուք կերպիւ ենթակայ են մեր օրերս։

ԼԻՈՆ—Դեղարան Ժ. ՎԻԱԼ, Պուրպօն փողոց, 14—ԼԻՈՆ

Պոլսոյ մէջ կեդրոնատեղին է ընդհանուր Մթերանոցն Ալիքսանտրի դեղարան Տելլա-Սուտա, Բերա մեծ փողոց 169։

ՇԻՐՔԷԹԻ ԽԱՅՐԻՅԷ

ԿԻՐԱԿՆՕՐԵԱՅ ԺԱՄԱՆԱԿԱՑՈՅՑ

1887 ԱՊՐԻԼ 1 ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ ՕՐԷՆ ՍԿՍԵԱԼ ՄԻՆՉԵՒ ԱՊՐԻԼ 30

Վոսփորէն Էջնող շոգենաւեր

12 30 Եէնիմ. Մեզ. Պէյլիւք. Թար. Եէնիք. ՍԹէն. Պոյաճ. Ռ. Հիսար Պէպէք Արնվ. Գուրուչ. Օրթ. Պէշիքթաշ
12 30 Արնավ. Գուրուչ. Օրթաք. Պէշիք.
12 30 Վանիք. Չէնկել. Պէյլէր. Գուզկ. Գապաթ.
12 30 Պէյգ. Բաշչա. Գանլըճ. Ա. Հիսար Գանտ. Վանիք. Չէնկել. Պէյլ. Գուզ.
1 45 Եէնիմ. Մէզարպ. Պէյ. Թար. Եէնիք. Միրկ. Ռ. Հիսար Պէպէք Արնվ. Գուր. Օրթ. Պէշ.
1 30 Գավաքներ Մէզարպ. Պէյլիւք. Թար. Պէյգ. Բաշչա. Ր. Բ. մաչ. Գանլը. Ա. Հիսար Գանտ. Վանի. Չէնկէլք. Պէյլէր. Գուզկ. Պէշիքթաշ
3 — Եէնիմ. Մեզ. Պէյ. Թար. Եէնիք. ՍԹէնիա Պոյաճ. Ր. Հիս. Պէպէք Արն. Գուր. Օրթ. Պէշ.
4 — Պէյգ. Բաշչա. Գանլ. Ա. Հիսար Գանտ. Վան. Չէնկ. Պէյլ. Գուզկ. Իւսկ.
4 30 Եէնմ. Մեզ. Պէյլիւք. Թար. Եէնիք. ՍԹէն. Միրկ. Պոյաճ. Ր. Հիսար Պէպէք Արնավ. Գուր. Օրթ. Պէշիք.
5 30 Եէնիմ. Մէզարպ. Պէյլիւք. Թարապ. Եէնիք. ՍԹէնիա Միրկ. Պոյաճ. Ր. Հիսար Պէպէք. Արնավ. Գուրուչ. Օրթաք. Պէշիք.
7 — Եէնիմ Մէզարպ, Պէյլիւք. Թարապ. Պէյգ. Բաշչա. Եէնիք. Միրկ. Գանլըճ. Ր. Ա. Հիսար Գանտիլ. Արնավ. Չէնկել. Պէյլ. Օրթ. Գուզկ. Պէշիք. Իւսկ.
7 45 Ա. Գավ. Եէնիմ. Մէզարպ. Պէյլիւքտէրէ Թարապ. Եէնիք. ՍԹէն. Միրկ. Ր. Հիսար Պէպէք Արնավ. Գուրուչ. Օրթա. Պէշիք.
8 45 Պէյ. Թար. Պէյգօզ Բաշչա. Ր. Բ. մաչ. Գանլ. Ա. Հիսար Գանտ. Վանիք. Չէնկ. Պէյլ. Գուզկ. Իւսկ.
9 — Եէնիմ. Մեզ. Պէյ. Թար. Եէնիք. Միրկ. Ր. Հիսար Պէպէք Արնվ. Գուր. Օրթ. Պէշիք.
10 — Եէնիմ. Մեզ. Պէյ. Թար. Եէնիք. ՍԹէնիա Պոյաճ. Ր. Հիսար Պէպէք Արնվ. Գուրուչ. Օրթ. Պէշիք.

Կամուրջէն Ելնող շոգենաւեր

1 30 Պէշիք. Օրթաք. Գուրուչ. Արնավ. Պէպէք Ր. Հիսար Պոյաճ. ՍԹէն. Եէնիք. Թարապ. Պէյլիւք. Մէզարպ. Եէնիմ.
2 30 Իւսկ. Գուզկ. Պէյլէր. Չէնկել. Վանիք. Գանտ. Ա. Հիսար Գանլըճ. Ր. Բ. մաչ. Բաշչա. Պէյգ.
2 30 Գապաթ. Իւսկ. Պէշիք. Գուզկ. Օրթ. Պէյ. Չէնկելք. Արնավ. Գանտ. Ա. և Ր. Հիսար Գանլըճ. Միրկ. Եէնիք. Բաշչա. Պէյգ. Թարապ. Պէյլիւք. Մէզարպ. Եէնիմ.
2 45 Պէշիք. Օրթ. Գուր. Արնվ. Պէպէք Ր. Հիսար Միրկ. Եէնիք. Թար. Պէյ. Մեզ. Եէնիմ.
4 — Պէշիք. Օրթ. Գուր. Արնավ. Պէպէք Ր. Հիսար Պոյաճ. ՍԹէն. Եէնիք. Թար. Պէյլիւք Մեզ. Եէնիմահալլէ.
5 30 Գապ. Պէշիք. Օրթաք. Գուրուչ. Արնավ. Պէպէք Ր. Հիսար Միրկ. Եէնիք. Պէյգ. Թարապ. Պէյ. Մէզարպ. Եէնիմ. Ր. և Ա. Գավաք.
6 45 Իւսկ. Պէշիք. Գուզկ. Օրթ. Պէյլէր. Չէնկել. Արնավ. Գանտ. Ա. և Ր. Հիսար. Գանլըճ. Միրկ. Եէնիք. Թարապ. Պէյլիւք.
8 15 Պէշիք. Օրթ. Գուր. Արնավ. Պէպէք Ր. Հիսար Միրկ, Եէն. Թար. Պէյ. Մեզ. Եէնիմ.
9 30 Պէշիք. Օրթ. Գուր. Արնվ. Պէպէք Ր. Հիսար Միրկ. Եէնիք. Թար. Պէյ. Մեզ. Եէնիմ.
10 — Գապ. Գուզկ. Պէյլէր. Չէնկ. Վան. Գանտ. Ա. Հիսար Գանլըճ. Ր. Բ. մաչ. Բաշչա. Պէյգ. Թար. Մեզ. Ր. և Ա. Գավաք.
10 15 Պէշիք. Օրթաք. Գուրուչ. Արնավ. Պէպէք Ր. Հիսար Պոյաճ. ՍԹէն. Եէնիք. Թարապ. Պէյլիւք. Մէզարպ. Եէնիմ.
11 — Պէշիք. Օրթաք. Գուրուչ. Արնավ. Պէպէք Ր. Հիսար Միրկեօն Եէնիք. Թարապ. Պէյլիւք. Մէզարպ. Եէնիմ.
11 — Գուզկ. Պէյլէր. Չէնկել. Վանիք. Գանտ. Ա. Հիսար Գանլըճ. Բաշչա. Պէյգ.
11 30 Պէշիք. Գուզկ. Օրթ. Պէյլէր. Չէնկ. Վ[illegible]
12 — Պէշիք. Օրթաք. Գուրուչ. Արնավ.